

NYE VOLDA KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg: Fellesnemnd for nye Volda kommune
Møtestad: Voldsfjorden, Volda rådhus
Dato: 07.05.2018
Tid: 14:00

Medlemar som er ugilde i ei sak vert bedne om å gje melding, slik at varamedlemar kan bli kalla inn. Jf. § 8, 3. ledd i forvaltningslova.

Vi ber om at forfall vert meldt til dei respektive servicekontora i Hornindal og Volda.

Varamedlemar får saksdokumenta førebels berre til orientering. Dei får særskilt melding når dei skal møte.

NYE VOLDA KOMMUNE

SAKLISTE

Saksnr.	Sak
PS 22/18	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 23/18	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte
PS 24/18	Møtereglement for Fellesnemnda
PS 25/18	Orienteringssaker
OS 25/18	Nytt medlem i Fellesnemnda gjeldande frå 01.05.2018
OS 26/18	Orientering om ROS-analyse i samband med bygging av nye Volda kommune
OS 27/18	Orientering om digitaliseringsstrategi
OS 28/18	Protokoll frå Kyrkjeleg fellesnemnd for Nye Volda den 25. april 2018
OS 29/18	Sunnmøre Kulturnæringshage - Tilskot til etablering av Smia utvikling.

PS 22/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 23/18 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Asbjørn Moltudal	Arkivsak nr.:	2018/929
		Arkivkode:	033

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
24/18	Fellesnemnd for nye Volda kommune	07.05.2018

MØTEREGLEMENT FOR FELLESNEMNDA

Administrasjonen si tilråding:

Fellesnemnde vedtek møtereglementet slik det ligg føre som vedlegg til denne saka.

Vedleggsliste:

Framlegg til møtereglement for Fellesnemnda

Saksopplysningar/fakta:

Vedlagt fylgjer framlegg til møtereglement for Fellesnemnda for drøfting og vedtak.

Ein har teke utgangspunkt i møtereglementa for kommunestyra i Hornindal og Volda.

I Inndelingslova §26 går det fram at Reglane i kommunelova om val og saksbehandling i folkevalde organ gjeld elles tilsvarande.

REGLEMENT FOR FELLESNEMNDA

1. INNKALLING TIL MØTE

Leiar for fellesnemnda tek stilling til kva saker som skal bli handsama, og har ansvar for at dei valde medlemmane vert kalla inn til møtet.

Innkalling skal innehalde:

- Opplysning om tid og stad for møtet.
- Sakliste med utgreiing frå rådmann og framlegg til vedtak.

Møtet vert halde på det tidspunkt som er fastsett i møteplan, når leiaren meiner det er naudsynt med møte, når 1/3 av medlemmane krev det, eller når overordna organ gjer vedtak om det.

Innkalling vert sendt medlemmane og varamedlemmane. Innkallinga å kunngjere i lokalpressa, i regelen med ein frist på 6 dagar. Denne fristen gjeld ikkje når det er fastsett ein annan kunngjeringsfrist i lov.

Dersom lov ikkje er til hinder for det, vert saksdokumenta å leggje ut til offentleg ettersyn på Smia, Volda rådhus og www.nyevolda.no. Det skal gå fram av kunngjering kvar dokumenta er lagt ut.

2. FORFALL. VARAMEDLEMER

Når ein medlem eller ein innkalla varamedlem har lovleg forfall til eit møte, skal han gje melding om det til servicekontoret snarast råd og nemne forfallsgrunnen.

Det skal straks kallast inn varamedlem etter reglane i kommunelova § 16 nr. 1. Det same skal gjerast når ein veit at einkvan må gå frå møtet fordi vedkomande er ugild i ei sak som skal opp.

Dersom nokon har lovleg forfall og må gå frå møtet før det er slutt, skal vedkomande straks seie frå til møteleiaren. Er varamedlem til stades, eller kan innkallast, skal varamedlemen kome i staden for den som må gå frå.

Dersom ein varamedlem har teke sete i møtet og den som han møter for eller ein varamedlem som står lenger framme i nummerrekka kjem seinare, så skal den førstnemnde varamedlemen gå frå, med mindre saka er teken opp til avrøysting.

3. MØTESTYRAR. OPNE ELLER STENGDE DØRER. TEIEPLIKT

Leiaren eller nestleiaren leiar møtet. Har dei begge forfall, vert det valt møteleiar etter reglane i kommunelova § 9.

Møtet skal haldast for opne dører. Men fellesnemnda kan gjere vedtak om at ei einskild sak skal vere føre for stengde dører, jf kommunelova § 31. Spørsmålet om dette vert drøfta for stengde dører, dersom møteleiaren krev det eller fellesnemnda gjer vedtak om det.

Når det er vedteke at ei sak skal vere føre for stengde dører, har dei som sit i fellesnemnda og dei kommunale tenestemennene som er til stades, plikt til å teie om drøftingane og om dei vedtak som vert gjorde, så langt ikkje noko anna vert vedteke. Denne plikta varer til dess noko anna vert fastsett eller til dess grunnane for vedtaket om stengde dører har falle bort. Er det andre til stades når ei slik sak er føre, skal møteleiaren krevje teielovnad av dei.

Prosjektleiari har møteplikt og talerett, personleg eller ved ein av sine underordna. Andre kan vere med i møtet når ei særskild lovføresegn eller reglement gjev dei rett til det.

Vidare kan særskilt sakkunnige som er innkalla få høve til å gje opplysningar og utgreiingar etter avgjerd av ordførar.

Fellesnemnda kan vedta særskild at andre enn medlemmane i utvalet og andre med lovfesta møterett, kan gjevast møte og talerett i folkevalde organ, jf. koml. § 26, siste ledd.

4. MØTET TEK TIL

På den tid som er fastsett, ropar møteleiaren opp medlemmene og dei varamedlemene som er innkalla. Er det lovlege minstetalet til stades, seier han at møtet er sett og tilhøyrarane (publikum) får kome til tilhøyrar plassane, dersom drøftingane ikkje skal vere for stengde dører etter reglane, sjå pkt. 2, 2.ledd ovanfor.

Frå no og til møtet sluttar, kan ingen av dei som høyrer til fellesnemnda gå ut av salen, utan å melde frå til møteleiaren først.

Dei som kjem etter oppropet, skal melde seg til møteleiaren før dei tek sete.

5. REKKJEFØLGJA I SAKSFØREHAVINGA. SAK SOM ER TEKEN OPP TIL FØREHAVING. SAK SOM IKKJE ER NEMNT I INNKALLINGA

Fellesnemnda skal ha føre dei sakene som er nemnde i innkallinga, og i den rekkjefølgja dei har der. Førespurnader/interpellasjonar skal likevel kome etter dei andre sakene. fellesnemnda kan vedta ei anna rekkjefølgje.

Er ei sak teken opp til førehaving, skal møtet ikkje sluttast før saka er avgjort ved avrøysting eller fellesnemnda har vedteke å utsetje drøftingane om saka.

Ei sak som ikkje er nemnt i innkallinga til fellesnemndsmøtet, kan ikkje takast opp til realitetsavgjerd dersom møteleiaren eller 1/3 av møtelyden set seg imot at saka vert avgjort.

Når saka av den grunn ikkje vert avgjort, skal ho sendast til den kommunale instansen som ho høyrer under, eller ho skal førast opp på saklista for eit seinare møte. Også slike saker er prosjektleiaren ansvarleg for at er forsvarleg utgreidd.

6. UGILDSKAP

Den som er ugild i ei sak etter kommunelova § 40 nr. 3 eller som vert fritaken etter kommunelova § 40 nr. 4, skal ikkje vere med på å drøfte eller avgjere saka. Vedkomande skal heller ikkje vere med på å drøfte eller avgjere spørsmålet om ugildskap.

Når det kjem inn evt. klager på vedtak som er gjort i eit ev underordna utval og som skal vidare til fellesnemnda, så er dei som har vore med på å gjere første vedtak ugilde

7. DEN UTGREIINGA MØTELEIAREN (LEIAR) SKAL GJE OM SAKA. REKKEFØLGA MELLOM TALARANE

Møteleiaren skal lese opp overskrifta på saka. Han/ho skal nemne kva framlegg/tilråding som ligg føre og gje opplysning om meiningsskilnad hjå dei som har gitt tilrådinga og seier frå om dei dokument som har kome til etter tilrådinga var gjeven. Møteleiaren greier ut om saka så langt han/ho synest det trengst.

Møteleiaren spør så om nokon vil ha ordet i saka. Talarane får ordet i den rekkefølgja dei bed om det. Bed to eller fleire om ordet på same tid, fastset møteiar rekkefølgja mellom dei.

8. OM INNLEGG I ORDSKIFTET

Talarane skal rette orda sine til møteleiaren, ikkje til møtelyden. Talaren skal halde seg nøye til saka eller til den delen av saka som ordskiftet gjeld. Møteleiaren skal sjå til at dette vert gjort.

Det må ikkje seiast noko som er ei krenking mot møtelyden, mot nokon som er med i Fellesnemnda, eller mot andre. Heller ikkje må nokon laga ståk eller uro som uttrykk for misnøye eller støtte.

Bryt nokon ordensføresegnene i reglementet, skal møteleiaren åtvare vedkomande to gonger om det trengst. Rettar vedkomande seg ikkje etter reglementet då heller, kan møteleiaren ta ordet frå vedkomande og la møtelyden røyste over spørsmålet om vedkomande skal stengjast ute frå resten av møtet.

8.1. NORMAL TALETID

Taletida vert normalt sett til 3 min. Leiar kan i særlege høve foreslå utvida taletid.

8.2. REPLIKK

Representantar som ynskjer å gje replikk, varslar dette ved å vise plakaten med bokstaven R eller gi teikn om det med handa til møteiar medan ein talar har innlegg. Replikken skal vere svært kort (maks 1 minutt) og den skal vere eit tilsvar på talaren sitt innlegg. Talaren vil ha høve til å gje eit kort svar på replikken (maks 1 minutt).

8.3. STREK

Leiar kan kome med framlegg om å setje strek når ei sak verkar til å vere tilstrekkeleg belyst. Eit framlegg om strek skal vedtakast av representantane og klubbast. Resten av talarlista vert avgjort straks etter at strek er vedteke f.eks ” dei som ynskjer ordet før strek vert sett, teiknar seg medan neste talar har ordet”, dei som då ynskjer ordet teiknar seg og vert skrivne på talarlista. Talarlista vert referert og strek vert sett.

9. STODA TIL MØTELEIAREN I ORDSKIFTET

Møteleiaren må ikkje avbryte nokon som har ordet, utan når han/ho må halde oppe dei føresegnene som er gitt i reglementet og når han/ho vil rette mistydingar hjå talaren.

10. FRAMLEGG

Berre dei som er medlemmer i fellesnemnda kan kome med framlegg til vedtak, dersom ikkje lov gir andre også rett til å kome med framlegg.

Framlegget skal gjevast skriftleg til møteleiaren. Eit framlegg kan gjevast munnleg når det går ut på kven som skal veljast eller tilsetjast eller på at den saka som er føre, skal utsetjast eller sendast til eit anna kommunalt organ, eller går ut på at eit framlegg skal vrakast.

Eit skriftleg framlegg skal underskrivast av den som set det fram. Møteleiaren skal ta oppatt framlegget.

10.1 OVERSENDINGSFRAMLEGG

Framlegg fellesnemnda vedtek å oversende utan realitetshandsaming skal ha fylgjande handsaming:

Oversendingsframlegget skal leggst fram for det relevante styre/utval som tek stilling til om dei ynskjer:

1. å fatte vedtak i saka.
2. at rådmannen skal greie ut saka og fremje den for ny handsaming seinare.

11. NÅR EI SAK VERT TEKEN OPP TIL RØYSTING

Når ordskiftet er slutt, seier møteleiaren frå at saka er teken opp til røysting. Frå då og til røystinga er gjort, må det ikkje vere meir ordskifte om saka eller setjast fram nye framlegg.

Rett til å røyste har berre dei som er med i fellesnemnda og som er i salen på den tid saka vert oppteken til røysting. Dei kan ikkje gå ut av salen før røystinga er slutt og har plikt til å røyste. I val og tilsetjing kan det nyttast blank røystesetel, sjå kommunelova § 40 nr. 2.

Er saka oppdelt eller skal det røystast over meir enn eitt framlegg, gjer møteleiaren framlegg om rekkefølga i røystingane. Vert det ordskifte om dette, skal møteleiaren passe på at talarane held seg berre til røystingsspørsmålet.

12. PRØVERØYSTING

Før dei røyster endeleg i ei sak, kan møtelyden halde prøverøystingar som ikkje er bindande. Er den tilrådinga eller det framlegget dei skal røyste over, delt opp i postar eller paragrafar, bør dei vanlegvis først røyste førebels over kvar post eller paragraf, og så - med eller utan prøverøysting her og - røyste over heile tilrådinga eller heile framlegget.

13. RØYSTINGSMÅTEN

Røysting skal gjerast på ein av desse måtane:

- Stillteiane godkjenning, når ingen seier seg mot eit framlegg som møteleiaren set fram med spørsmål om nokon har noko å seie mot det.
- At møteleiaren bed dei som er mot eit framlegg, reise seg eller å rekkje opp handa. Når møteleiaren vil eller ein annan i møtelyden krev det, skal det haldast motprøve, såleis at dei som er for framlegget reiser seg eller rekkjer opp handa.
- Namneopprop, med ja eller nei til svar, når møteleiaren ropar opp namna på dei som møter. Det skal ved loddtrekking avgjerast kva namn oppropet skal ta til med, og så fortset ein i alfabetisk orden. Ein av dei som møteleiaren nemner opp, kontrollerer røystinga med å merke av på lista. Namneopprop kan nyttast når møteleiaren vil det, eller når ein i møtelyden krev det og får medhald hjå minst 1/5 av møtelyden. Likeins skal det vere namneopprop når møteleiaren eller 1/5 av møtelyden meiner at utfallet av ei røysting etter bokstav b (med motprøve) ikkje går klart nok fram. Over spørsmålet om det skal vere namneopprop vert det røysta utan ordskifte på den måten som er nemnt under punktet over.
- Med setlar utan underskrift (skriftleg røysting). Møteleiaren nemner opp to av medlemene til å telje røystene. Røystesetlar kan berre nyttast når det gjeld val eller tilsetjing av tenestemann. Dei skal nyttast i slike høve, dersom nokon av dei som skal røyste krev det.

Står røystene likt i ei avrøysting, skil røysta til møteleiaren, sjå kommunelova § 35 nr. 1. Ved val gjeld likevel reglane i kommunelova § 38 nr. 1.

14. OFFENTLEG SPØRJETID

- I samband med ordinært fellesnemndsmøte, er det ope for inntil 30 minutt offentleg spørjetid i møtesalen. Dette med unntak av møte med budsjett/økonomiplanhandsaming.
- Dersom ingen fremjar spørsmål, eller at heile spørjetida ikkje vert nytta, skal fellesnemndsmøtet settast.
- Alle som er busett i Volda og Hornindal kommune kan stille spørsmål. Spørsmål skal stillast til leiar som kan rette spørsmålet vidare til medlem i fellesnemnda. Fellesnemndsmedlemer og varamedlemer kan ikkje delta som spørsmålstillarar.
- Spørsmåla skal vere korte og verte framført på inntil 3 minutt. Spørsmåla må handle om kommunale forhold, og vere av allmenn interesse. Spørsmåla må vere framlagt leiar seinast dagen før fellesnemndsmøtet. Spørsmål som ikkje kan gjevast eit forsvarleg svar kan leiaren utsette til neste møte.
- Leiar kan avvise spørsmål som:
 - inneheld angrep på innbyggjarar.
 - inneheld fortruleg innhald
 - bør stillast til den kommunale administrasjonen.
 - er stilt i same eller liknande form i løpet av dei siste 6 månadar.
- Spørsmål som kan knytast til saker på dagsorden for gjeldande møte skal avvistast.
- Offentleg spørjetime vert ikkje nytta dei 3 siste månadane før kommuneval.
- Det skal årleg haldast ein ungdomens spørjetime i fellesnemnda.

15. GRUNNGJEVE SPØRSMÅL

Fellesnemndsmedlemer kan levere inn grunngjeve spørsmål til leiar. Spørsmåla skal gjelde konkrete forhold og skal fremjast skriftleg av ein representant seinast 3 dagar før fellesnemndsmøtet (kl.12.00).

Spørsmål og svar vert lagt på representantane sitt bord i møtet. Spørsmålstillar får ordet til framføring av spørsmålet. Leiar svarar. Spørsmål skal kunne framførast på 3 minutt. Svarar har inntil 10 minutt til rådvelde.

Spørsmålstillar har høve til eit kort tilleggsspørsmål og leiar har høve til å gje eit kort tilleggssvar.

Det er ikkje høve til å kome med framlegg.

Det er ikkje høve for andre enn spørjar og svarar til å delta i ordskifte.

16. INTERPELLASJONAR

- Interpellasjon er ein førespurnad som gjeld prinsipielle spørsmål.
- Interpellasjonen skal vere levert 8 dagar før fellesnemndsmøtet.
- Interpellasjonen vert sendt fellesnemndsmedlemene saman med sakspapira til møtet. Interpellanten eller svararen kan fremje framlegg som kan takast opp til votering.
- Framlegg kan ikkje takast opp til realitetshandsaming, dersom møteleiaren eller 1/3 av møtelyden er imot å ta avgjerd.
- Fellesnemnda kan velje å gjere endeleg vedtak eller oversende saka til formannskapet som då tek stilling til vidare sakshandsaming.
- Interpellasjonen har ei maks handsamingstid på 30 minutt.
- Interpellant og svarar får ordet 2 gonger kvar, medan øvrige fellesnemndsmedlemer kan få ordet ein gong kvar.

17. PROTOKOLLTILFØRSEL

Protokolltilførsel er eit mindretal sitt høve til å markere dissens med fleirtalet.

Protokolltilførsel bør varslast før ein går til votering. Leiar/møteleiar avgjer om protokolltilførselen skal godtakast.

Dersom ein representant ynskjer protokolltilførsel etter votering i saka, avgjer leiar/møteleiar om protokolltilførselen skal tillatast. Dersom leiar/møteleiar ikkje vil godta protokolltilførselen og denne avgjerda vert protestert mot, skal representantane i møtet avgjer om protokolltilførselen skal godtakast eller ikkje.

18. ORDEN I SALEN OG BYGNINGA

Møteleiaren skal syte for at det er god orden i møtesalen og elles i bygninga. Han/ho skal syte for at talarane ikkje vert avbrotne eller uroa frå nokon kant. I fall dei som høyrer på (publikum) skiplar førehavingane anten med å syne misnøye eller støtte eller på annan måte, kan møteleiaren vise ut anten alle eller nokre tilhøyrarar. Det same gjeld når dei elles syner framferd som er i strid med god orden.

19. MØTEBOK. NÅR MØTET SLUTTAR

Fellesnemnda fører bok over møta sine. I møteboka skal førast inn for kvart møte: møtestad, møtetid, innkallinga (innkallingsdag og -måte), namna til dei medlemene som ikkje møter og namna til dei varamedlemene som møter i staden.

Kjem nokon til eller går nokon frå medan møtet varer, skal det førast inn, såleis at boka saman med lista over dei som er valde, syner kven som har vore med i kvar sak.

Elles skal det førast inn det som trengst for å syne gangen i førehavinga og at vedtaka er gjorde etter rett framgangsmåte. Sakene skal bokførast i rekkefølgje for kalendaråret, og såleis at ein kan sjå kva saka gjeld. I kvar sak skal dei framlegga som vart sett fram bokførast, så nær som dei realitetsframlegga som det etter pkt. 4, siste leden og pkt. 14 ovanfor ikkje vert røysta over.

Møteleiaren avgjer om nokon skal få utsegner/protokolltilførsler innførde i møteboka. Kjem det motmæle mot hans/hennar avgjerd, skal Fellesnemnda avgjere spørsmålet.

Møteboka vert godkjent i det påfylgjande møtet.

PS 25/18 Orienteringssaker

VOLDA KOMMUNE

Servicekontoret

«MOTTAKERNAVN»
«KONTAKT»
«ADRESSE»
«POST» «POSTSTED»
»

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2018/629	5999/2018	033	SVK/ SONHAV	30.04.2018

MELDING OM POLITISK VEDTAK - VAL AV NYE MEDLEMER I FRIDE SORTEHAUG SINE VERV I NEMNDER OG UTVAL

Vi melder med dette frå at kommunestyret den 26.04.2018, hadde føre ovannemnde som sak PS 66/18, der det vart gjort slikt vedtak:

- 1. Benedikte Holmberg går inn som fast medlem for dei Raud/grøne i formannskapet, Idar Flo som varamedlem..***
- 2. Som ny varaordfører vert Sølvi Dimmen valt.***
- 3. Kommunestyret godkjenner følgjande endringar i representasjon i andre nemnder og utval som Frida Sortehaug går ut av:***
Som nestleiar i administrasjonsutvalet vert Sølvi Dimmen valt.
Som medlem i valnemnda vert Benedikte Holmberg valt og Idar Flo som vara.
Som medlem i styringsgruppa for Mellom bygningane i Volda vert Benedikte Holmberg valt.
Som medlem i fellesnemnda for Nye Volda kommune vert Sølvi Dimmen valt.
Som varamedlem i partsamansett utval – fellesnemnda vert Sølvi Dimmen valt.

Sakutgreiinga følgjer vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi til:
Inger-Johanne Johnsen - servicekontoret

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Inger-Johanne Johnsen

Arkivsak nr.: 2018/629

Arkivkode: 033

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
3/18	Valnemnda	26.04.2018
62/18	Kommunestyret	26.04.2018

FRIDE SORTEHAUG - FRITAK FRÅ POLITISKE VERV

Handsaming:

Røysting (26 og 25 røysteføre):

Punkt 2 (nytt punkt 1) - Tilrådinga frå valnemnda vart samrøystes vedteken.

Punkt 3 (nytt punkt 2)

Margrete Bjerkvik kom med framlegg om Sølvi Dimmen som varaordførar og om skriftleg røysting.

Skriftleg røysting:

Sølvi Dimmen fekk 15 røystster og vart valt til varaordførar,
Odd Harald Sundal fekk 10 røyster,
Ein røysta blankt.

Fride Sortehaug kom med framlegg om Sølvi Dimmen som nestleiar i administrasjonsutvalet.

Ordføraren kom med framlegg om å sende saka attende til valnemnda for handsaming av punkt 4 (nytt punkt 3).

Det vart halde møte i valnemnda.

Eivind Indresøvdde gjekk kl. 19.25, det var 25 røysteføre under handsaminga av saka.

Punkt 4 (nytt punkt 3)

Benedikte Holmberg vart samrøystes valt som medlem i valnemnda, Idar Flo vart samrøystes valt som varamedlem.

Benedikte Holmberg vart samrøystes valt som medlem i styringsgruppa for Mellom bygningane i Volda.

Sølvi Dimmen vart samrøystes valt som nestleiar i administrasjonsutvalet.

Sølvi Dimmen vart samrøystes valt som varamedlem i partsamansett utval – fellesnemnda.

Sølvi Dimmen vart samrøystes valt som medlem i fellesnemnda.

Vedtak i kommunestyret - 26.04.2018

- 1. *Benedikte Holmberg går inn som fast medlem for dei Raud/grøne i formannskapet, Idar Flo som varamedlem..***
- 2. *Som ny varaordfører vert Sølvi Dimmen valt.***
- 3. *Kommunestyret godkjenner følgjande endringar i representasjon i andre nemnder og utval som Fride Sortehaug går ut av:***
Som nestleiar i administrasjonsutvalet vert Sølvi Dimmen valt.
Som medlem i valnemnda vert Benedikte Holmberg valt og Idar Flo som vara.
Som medlem i styringsgruppa for Mellom bygningane i Volda vert Benedikte Holmberg valt.
Som medlem i fellesnemnda for Nye Volda kommune vert Sølvi Dimmen valt.
Som varamedlem i partsamansett utval – fellesnemnda vert Sølvi Dimmen valt.

Handsaming:

Fride Sortehaug var ikkje til stades under handsaminga av saka.

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen pkt. 1, vart samrøystes vedteken.

Tilråding i valnemnda - 26.04.2018 til kommunestyret

1. *Kommunestyret viser til e-post av 19.3.2018 der Fride Sortehaug seier frå om at ho søker om fritak frå sine politiske verv frå 1. mai 2018 på grunn av foreldrepermisjon og flytting frå kommunen. Ho har følgjande verv: Medlem i formannskapet og varaordfører, medlem i kommunestyret, nestleiar i valstyret, medlem i valnemnda, medlem i administrasjonsutvalet, medlem i destinasjon Volda, medlem i styringsgruppa for Mellom bygningane i Volda, medlem i fellesnemnda for Nye Volda kommune, varamedlem i partsamansett utval - fellesnemnda*

Administrasjonen si tilråding:

1. *Kommunestyret viser til e-post av 19.3.2018 der Fride Sortehaug seier frå om at ho søker om fritak frå sine politiske verv frå 1. mai 2018 på grunn av foreldrepermisjon og flytting frå kommunen. Ho har følgjande verv: Medlem i formannskapet og varaordfører, medlem i kommunestyret, nestleiar i valstyret, medlem i valnemnda, medlem i administrasjonsutvalet, medlem i destinasjon Volda, medlem i styringsgruppa for Mellom bygningane i Volda, medlem i fellesnemnda for Nye Volda kommune, varamedlem i partsamansett utval - fellesnemnda*

2. går inn som fast medlem for dei Raud/grøne i formannskapet.

3. Som ny varaordfører vert valt.

4. Kommunestyret godkjenner følgjande endringar i representasjon i andre nemnder og utval som Fride Sortehaug går ut av:

Som nestleiar i administrasjonsutvalet vert valt.

Som medlem i valnemnda vert valt.

Som medlem i destinasjon Volda vert valt.

Som medlem i styringsgruppa for Mellom bygningane i Volda vert valt.

Som medlem i fellesnemnda for Nye Volda kommune vert valt.

Som varamedlem i partsamansett utval – fellesnemnda vert valt.

Vedleggsliste:

Søknad om fritak, datert 19. mars 2018

Uprenta saksvedlegg:

Kommuneloven

Oversikt over gjeldande samansetning til kommunestyret, formannskapet

Saksopplysningar/fakta:

I e-post av 19. mars 2018 skriv Fride Sortehaug:

«Sida eg skal ut i foreldrepermisjon vil eg søke fritak frå politiske verv, gjeldande frå 01.05.18. Med bakgrunn i planlagt flytting frå Volda kommune under foreldrepermisjonen, må eg be om at fritaket er gjeldande ut resten av valperioda.»

Fride Sortehaug har følgjande verv som folkevalt i Volda kommune: medlem i formannskapet og varaordfører, medlem i kommunestyret, medlem i administrasjonsutvalet, nestleiar i valstyret, medlem i valnemnda, medlem i Destinasjon Volda, medlem i styringsgruppa for Mellom bygningane i volda, medlem i fellesnemnda for Nye Volda kommune og varamedlem i partssamansett utval – fellesnemnda.

I tillegg har ho som *varaordfører* hatt følgjande verv: Vara til fylkesmøtet for KS, vara i representantskapen for IKS revisjon, vara i representantskapen for SSKR, kontaktperson for konfliktrådet Sunnmøre, medlem i representantskapen Sunnmøre Regionråd, vara i trepartssamarbeidet og vararepresentant til Interkommunalt arkiv i Møre og Romsdal sitt representantskap.

§15 og §16 i kommuneloven seier m.a. følgjande:

§ 15. Uttreden. Suspensjon.

1. Den som taper valgbarheten til et folkevalgt organ i valgperioden, trer endelig ut av dette. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra kommunen eller fylkeskommunen for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.

2. Kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad frita, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet. (...)

§ 16. Opprykk og nyvalg.

2. Hvis medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmer inn i den nummerorden de er valgt.
3. Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre og fylkesting, kommunestyrekomité og fylkestingskomité trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den uttredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det så langt det er mulig velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.
4. Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges ny leder.
5. Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet, fylkesutvalget eller et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret eller fylkestinget blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Suppleringsvalg skal skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet eller fylkesutvalget kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalget.
6. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret eller fylkestinget, som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.

Når Frida Sortehaug flytter fra Volda kommune, betyr dette at ho "... taper valgbarheten til et folkevalgt organ..." og skal tre ut av dei organ ho er valt til.

Formannskapet

Frida Sortehaug er fast medlem for dei Raud/Grøne (:felleslista for Arbeiderpartiet, Venstre, Senterpartiet, Miljøpartiet dei grønne og Sosialistisk venstreparti) i formannskapet. Kommunelova §16, 3. ledd seier at når eit medlem av eit anna folkevalt organ enn kommunestyre trer endeleg ut, skal det veljast eit nytt medlem, sjølv om det er valt varamedlem. Organet skal supplerast frå den same gruppe som den som fekk fritak/permisjon, tilhørde. Det er med andre ord dei Raud/Grøne som skal peike ut eit nytt medlem i formannskapet frå si gruppe.

Prinsippet om kjønnsmessig representasjon gjeld òg ved *utskifting* av medlemmer av formannskapet i valperioden, jf. Kommunelova § 16 nr 3. Den nye medlemen skal kome frå det kjønn som er underrepresentert, dersom ikkje begge kjønn vil vere likt representert med minst 40 % etter utskiftinga. Reglane om kjønnsmessig representasjon skal føljest så langt det er mogleg (jfr. rundskriv H-4/11 frå Kommunal- og regionaldepartementet).

Val av varaordførar

I inneverande periode har Venstre v. Frida Sortehaug hatt varaordførarvervet. Det er eit krav i kommuneloven (§9, 1. ledd) at varaordføraren skal veljast blant formannskapet sine medlemmer, varamedlemene er ikkje valbare.

Som varaordførar har Frida Sortehaug også hatt følgjande verv: Vara til fylkesmøtet for KS, vara i representantskapen for IKS revisjon, vara i representantskapen for SSKR, kontaktperson for konfliktrådet Sunnmøre, medlem i representantskapen Sunnmøre Regionråd, vara i trepartssamarbeidet og vararepresentant til Interkommunalt arkiv i Møre og Romsdal sitt representantskap. Varaordførar har også vigselsmynde.

Den som blir valt som ny varaordfører går også inn i desse verva.

Når Fride Sorteahug får fritak, går Idar André Flo inn som fast medlem i kommunestyret. Venstre har rett til 5 varamedlemer, og vil som følge av fritaket berre ha 4 varamedlemer. Dersom partiet ønskjer ein ny vara, må det krevje nytt valoppgjer. Då vil Helge Hamre rykke inn på 6. plass.

Vurdering og konklusjon:

Når Fride Sortehaug går ut av kommunestyret og dei utval og nemnder ho er valt til, må det gjerast supplering i desse.

Kommunestyret må særskilt velje varaordfører, og denne trer då automatisk inn i desse verva: Vara til fylkesmøtet for KS, vara i representantskapen for IKS revisjon, vara i representantskapen for SSKR, kontaktperson for konfliktrådet Sunnmøre, medlem i representantskapen Sunnmøre Regionråd, vara i trepartssamarbeidet og vararepresentant til Interkommunalt arkiv i Møre og Romsdal sitt representantskap.

Helse og miljøkonsekvensar:

Ingen

Økonomiske konsekvensar:

Ingen

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen

Rune Sjurgard
Rådmann

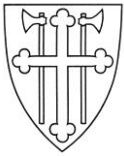
Inger-Johanne Johnsen
sektorsjef kultur og service

Utskrift av endeleg vedtak:

Fride Sortehaug
Dei som blir valt inn i Fride Sortehaug sine verv
Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS
Servicekontoret

**OS 26/18 Orientering om ROS-analyse i samband med bygging av nye
Volda kommune**

OS 27/18 Orientering om digitaliseringsstrategi

Protokoll frå møte i
Kyrkjeleg fellesnemnd for Nye Volda
Onsdag 25 april 2018 kl. 14:00 - 16:00 på Volda kyrkjekontor

Tilstades:

Elsa Aslaug Ommedal
Brynhild Lund Notøy
Christine H.Haugen

Jørgen Holte
Ingunn Johanne Løset
Ella Vasskog

Ingeborg Matre
Margrete Bjerkvik

Kommunal fellesnemnd har oppnemnd Margrete Bjerkvik som sin representant i kyrkjeleg fellesnemnd.

Tilstades med tale- og forslagsrett:

kyrkjeverje Anne Honningsvåg Lødemel
kyrkjeverje/prosjektleder Jostein Stråbø

Sakliste:

KFNV 08/2018: Godkjenning av protokoll frå KFNV-møtet 26.02.2018

Vedtak, samrøystes: Protokollen frå KFNV-møtet 26.02.2018 vart godkjend

KFNV 09/2018 Prosjektplan

Framlegg til vedtak:

1. Fellesnemnda godkjenner framlegget til prosjektplan med dei endringar som kjem fram i møtet

Møtehandsaming: Fellesnemnda bad om at soknerådsstrukturen vart lagt til som eit punkt i kapitlet Organisasjonsplan

Vedtak, samrøystes:

1. Fellesnemnda godkjenner framlegget til prosjektplan med dei endringar som kjem fram i møtet:
 - Soknerådsstrukturen vert lagt til som eit punkt i kapitlet Organisasjonsplan

KFNV 10/2018 Tilsette sin medverknad i omstillingsprosessen

Framlegg til vedtak:

1. Det vert oppretta Administrasjonsutval for Nye Volda fellelsråd for å handsame saker som gjeld tilhøvet mellom arbeidsgjevar og dei tilsette knytt til omstillingsprosessen
2. Administrasjonsutvalet skal ha fem medlemmer, to arbeidstakarepresentantar og tre arbeidsgjevarrepresentantar frå Fellesnemnda
3. Fellesnemnda fastset reglement for Administrasjonsutvalet

Møtehandsaming:

Fellsnemnda valde medlemmer og varamedlemmer til administrasjonsutvalet i møtet, slik:

Faste medlemmer: Jørgen Holte, Ella Vasskog, Elsa Aslaug Ommedal

Varamedlemmer: Ingunn Johanne Løset, Brynhild Lund Notøy

Vedtak, samrøystes:

1. **Det vert oppretta Administrasjonsutval for Nye Volda fellelsråd for å handsame saker som gjeld tilhøvet mellom arbeidsgjevar og dei tilsette knytt til omstillingsprosessen**
2. **Administrasjonsutvalet skal ha fem medlemmer, to arbeidstakarepresentantar og tre arbeidsgjevarrepresentantar frå Fellesnemnda**
3. **Fellesnemnda fastset reglement for Administrasjonsutvalet**
4. **Fellsnemnda valde medlemmer og varamedlemmer til administrasjonsutvalet i møtet, slik:**
Faste medlemmer: Jørgen Holte, Ella Vasskog, Elsa Aslaug Ommedal
Varamedlemmer: Ingunn Johanne Løset, Brynhild Lund Notøy

KFNV 06/2018 Søknad om prosjektmidlar for utvikling av IKT

Framlegg til vedtak:

1. Fellesnemnda godkjenner planen for utvikling av IKT slik det er lagt fram i saksutgreiing
2. Fellesnemnda ber om at det på bakgrunn av saksutgreiinga og prosjektbudsjettet vert sendt ein søknad til den kommunale fellelsnemnda om prosjektmidlar for utvikling av IKT i kyrkja i Nye Volda

Møtehandsaming

Fellesnemnda mente at det var sett av for lite til kurs og opplæring i budsjettframlegget og bad om at denne posten vart auka med kr. 35.000,-.

Vedtak, samrøystes:

- 1. Fellesnemnda godkjenner planen for utvikling av IKT slik det er lagt fram i saksutgreiingfølgjande endring:
Budsjettposten for kurs og opplæring vert auke med kr. 35.000,-.**
- 2. Fellesnemnda ber om at det på bakgrunn av saksutgreiinga og prosjektbudsjettet vert sendt ein søknad til den kommunale fellesnemnda om prosjektmidlar for utvikling av IKT i kyrkja i Nye Volda**

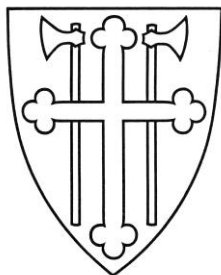
Meldingar og referatsaker:

- Deltaking på prosjektleiarsamlingar - rapport
- Frikjøp av prosjektleiar – status
- Karleggingsarbeidet

25.04.2018

Ref - JS

Prosjektplan - Bygging av Nye Volda fellestråd

Fastsett i KFNV-møtet 25. april 2018

Innhold

1. Bakgrunn og føremål.....	2
2. Fellesnemnda sitt mandat	2
3. Organisering.....	3
4. Budsjett.....	4
5. Delprosjekt.....	5
6. Framdriftsplan.....	6

1. Bakgrunn og føremål

Med bakgrunn i vedtaka om samanslåing av Hornindal og Volda kommunar har dei kyrkjelege fellesråda i desse kommunen starta ein prosess for å førebu eitt nytt samanslått kyrkjeleg fellesråd for Nye Volda kommune som skal vere operativt frå 01.01.2020.

Fellesråda har oppnemnd medlemmer til ei kyrkjeleg fellesnemnd som har fått mandat til å styre omstillingsarbeidet.

I omstillingsarbeidet vert det lagt vekt på å:

- ivareta rammevilkåra for kyrkjeleg verksemd i alle dei fem involverte sokna på ein best mogleg måte
- etablere ein så tenleg og effektiv organisasjon som mogleg
- ta vare på dei kyrkjeleg tilsette i omorganiseringsprosessen
- gjennomføre ein open omorganiseringsprosess
- ha gode relasjonar til sokneråda, kommunane, prestetenesta og dei tilsette

2. Fellesnemnda sitt mandat

Fellesnemnda har fått følgjande oppdrag og mandat gjennom vedtak i Hornindal og Volda kyrkjelege fellesråd:

1. Tilsetjingar

- Fellesnemnda har fullmakt til å tilsette/engasjere prosjektleiar
- Fellesnemnda har fullmakt til å tilsette kyrkjeverje for det nye fellesrådet frå 01.12.2019

Ved behov for nyttilsetjingar og endringar i stillingsstrukturen i dei to fellesråda i prosjektperioden skal Fellesnemnda gje si fråsegn før vedtak vert fatta. Dette for å sikre ein tenleg stillingsstruktur og bemanning inn i ny organisasjon.

2. Prosjektperioden

- Fellesnemnda fastset prosjektplan og framdriftsplan for arbeidet fram til 2020
- Fellesnemnda fastset budsjett for bruken av midlane kommunal fellesnemnd har tildelt det kyrkjelege omorganiseringsarbeidet
- Fellesnemnda kan etablere arbeidsgrupper ved behov

3. Økonomi/eigedom

- Fellesnemnda har fullmakt til å samordne og organisere det nye fellesrådet sin økonomi inkludert betalingssatsar og avgifter
- Fellesnemnda vel økonomisystem og revisor for det nye fellesrådet
- I prosjektperioden ligg økonomiforvaltning, arbeidsgjevaransvar og arkivansvar for Fellesnemnda til Volda kyrkjelege fellesråd
- Fellesnemnda fastset budsjett for 2020 og framlegg til økonomiplan 2020-2024
- Fellesnemnda har fullmakt til å inngå nye tenesteytingsavtalar med Kommunal fellesnemnd for Nye Volda
- Fellesnemnda har fullmakt til å reforhandla, seie opp og evt. inngå nye avtalar med tenesteleverandørar på område som IKT, reinhald, renovasjon, kraft, forsikring o.a.
- Fellesnemnda har fullmakt til å seie opp og inngå leigeavtalar som er tenlege for det nye fellesrådet
- Fellesnemnda utarbeider ein plan for endringar i grunnbøkene

4. Gravferdsforvaltning

- Fellesnemnda skal gå gjennom og samordne organiseringa av gravferdsforvaltninga
- Fellesnemnda skal avklare ressursbehov for drifta av gravplassane som eit grunnlag for å inngå ny tenesteytingsavtale med Nye Volda kommune på dette området

5. Personale

- Fellesnemnda har fullmakt til å fastsette bemanningsplan for det nye fellesrådet frå 01.01.2020
- Fellesnemnda gjennomfører verksemdsoverdraging jf. Arbeidsmiljøloven kap. 16 og inngår nye arbeidsavtalar med dei tilsette.
- Fellesnemnda etablerer ordningar for medbestemmelse knytt til omorganiseringsarbeidet i prosjektperioden jf. reglane i Hovudavtalen.
- Fellesnemnda avtaler tillitsvaltordning og struktur for vernetenesta/HMS-rutinar for det nye fellesrådet, inkludert avtale med bispedømerådet om samordning av vernetenesta.

6. Organisasjon

Fellesnemnda har fullmakt til å fastsette det nye fellesrådet sin organisasjonsplan, som:

- Administrative einingar og delegasjon til desse
- Intern saksgang for administrative saker
- Lokalisering av kyrkjekontor
- Avklaring av forholdet mellom fellesrådet og sokneråda sine oppgåver og ansvar
- Tenestestad for tilsette pr. 01.01.2020
- Reglement og vedtekter

7. Samarbeid, kultur og kommunikasjon

- Fellesnemnda skal arbeide for å etablere ein felles organisasjonskultur mellom alle rådsmedlemmer og tilsette
- Fellesnemnda skal i heile prosjektperioden syte for god informasjon til fellesråd, sokneråd og tilsette
- Kopi av innkallingar og saksdokument til fellesnemnda sine møte og protokollar frå desse møta vert å sende medlemmer av dei involverte fellesråda og sokneråda, tilsette, prestane, revisorar, prosjektleiar for Nye Volda kommune, rådmenn og ordførarar til orientering
- Fellesnemnda skal vere merksam på prestetenesten i det nye fellesrådsområdet og bidra til godt samarbeid med prosten og bispedømekontoret
- Fellesnemnda skal arbeide for eit godt samarbeid med Nye Volda kommune og etablere rutinar for drøfting av og informasjon om aktuelle tema undervegs i omorganiseringsarbeidet.

3. Organisering

Kyrkjeleg fellesnemnd

Fellesnemnd har tre medlemmar frå kvart fellesråd, ein representant oppnemnd av Møre biskop og har invitert Kommunal fellesnemnd til å nemne opp ein representant.

Fellesnemnda har desse medlemmane:

Hornindal: Elsa Aslaug Ommedal, Brynhild Lund Notøy, Kristine Helgesen Haugen

Volda: Jørgen Holte, Ingunn Johanne Løset, Ella Vasskog

Møre biskop: Ingeborg Matre

Leiar av fellesnemnda: Jørgen Holte
Nestleiar: Brynhild Lund Notøy

Prosjektleiar

Fellesnemnda har ein administrativ ressurs gjennom frikjøp av kyrkjevevja i Volda som prosjektleiar i 20% stilling jf. vedtak i KFNV-møtet 26.02.18

Partssamansett utval

Fellesnemnda vil etablere ordningar for medbestemmelse knytt til omorganiseringsarbeidet i prosjektperioden jf. reglane i Hovudavtalen § 10

4. Budsjett

Kyrkjeleg fellesnemnd for Nye Volda			
Budsjett 2018-2019		Vedtak i KFNV - møtet 26.02.2018	
Lønnsutgifter/ honorarer	2018	2019	Totalt
Prosjektleder med arbg.avgift og pensjonsutg.	126 667	152 000	278 667
Møtegodtgjørelse folkevalgte	15 000	18 000	33 000
Frikjøp av tillitsvalgte			-
Bistand fra eksterne konsulenter			-
Reiseutgifter	18 000	11 900	29 900
Kurs	15 000	5 000	20 000
Kulturbygging			-
Annet			-
Drift av kirkelig fellesnemnd			-
Sum pr år	174 667	186 900	361 567
Andre utgifter	2018	2019	Totalt
Revisjon		5000	5 000
Kulturbygging	5000	5000	10 000
Kurs			-
Drift av kirkelig fellesnemnd	2500	2500	5 000
Reservepost	17833	600	18 433
Sum pr år	25333	13100	38 433
Totalt	200 000	200 000	400 000

5. Delprosjekt

Kartlegging av nosisituasjon

Det vert gjennomført kartlegging av nosisituasjonen i dei to fellesrådsområda med oversyn over medlemstal, personale, bygningsmasse, gravplassar, avtalar, økonomi, datasystem, arkiv o.a.

Økonomiforvaltning

Det vert gjennomført eit delprosjekt for å fastsette og samordne følgjande innanfor økonomi og økonomiforvaltning:

- Økonomireglement
- Betalingssatsar og avgifter
- Økonomisystem, rekneskapsføring og revisjon

Budsjett

Fellesnemnda fastset budsjett for 2020 og framlegg til økonomiplan 2020-2024.

Avtalar

Eksisterande leigeavtalar, leasingavtalar og avtalar om vare og tenestelevering vert gjennomgått, reforhandla eller sagt opp. Nye avtalar vert inngått der dette er tenleg.

Samarbeids- og tenesteytingsavtalar

Eksisterande samarbeids- og tenesteytingsavtalar med kommunane vert gjennomgått og reforhandla med Fellesnemnda for Nye Volda kommune.

Eigedom

Fellesråda sine eigedomar vert gjennomgått og ein plan for endring av grunnbøkene vert utarbeidd.

Fagplanar

Det vert gjennomført eit delprosjekt for å samordne planar og rutinar på desse fagområda:

- Gudstenestearbeid
- Trusopplæring
- Kyrkjemusikk og kulturarbeid
- Diakoni

Gravferdsforvaltning

Det vert gjennomført eit delprosjekt for å samordne organiseringa av gravferdsforvaltninga og avklare ressursbehov for drifta av gravplassane.

Personale

Det vert gjennomført eit delprosjekt for personale og bemanning for å avklare følgjande for Nye Volda fellesråd:

- Bemanningsplan
- Inngåing av nye arbeidsavtalar ved verksemdsoverdraging
- Etablering av tillitsvaltordning og verneteneste/HMS-rutinar

Det vert gjennomført eit delprosjekt for å fastsette Nye Volda fellesråd sin organisasjonsplan med:

- Soknestrukturen
- Administrative einingar og delegasjon til desse
- Intern saksgang for administrative saker
- Lokalisering av kyrkjekontor
- Avklaring av forholdet mellom fellesrådet og sokneråda sine oppgåver og ansvar
- Tenestestad for tilsette pr. 01.01.2020
- Reglement og vedtekter

Det vert gjennomføre eit delprosjekt for utvikling av IKT der vi gjennomgår for å utvikle følgjande område:

- Infrastruktur og maskinvare
- Interne administrative løsninger
- Informasjon og brukerkontakt

[illegible]

VOLDA KOMMUNE

Servicekontoret

«MOTTAKERNAVN»
«KONTAKT»
«ADRESSE»
«POST» «POSTSTED»
»

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2016/1854	6029/2018	U01	SVK/ SONHAV	30.04.2018

MELDING OM POLITISK VEDTAK - SUNNMØRE KULTURNÆRINGSHAGE - TILSKOT TIL ETABLERING AV SMIA UTVIKLING.

Vi melder med dette frå at kommunestyret den 26.04.2018, hadde føre ovannemnde som sak PS 61/18, der det vart gjort slikt vedtak:

- 1. Volda kommune sluttar seg til konklusjonar og tilrådingar som kjem fram i rapporten «Ny næring på gamle tufter».*
- 2. Volda kommune yter tilskot til Sunnmøre kulturnæringshage på kr. 435.000,- for 2018 og kr. 834.000,- for 2019 til prosjekt «Smia utvikling».*
- 3. Løyvinga vert å dekke over disposisjonsfond for Volda kommune.*
- 4. Hornindal kommune stiller gratis kontorstad på kommunehuset til disposisjon for Smia utvikling.*
- 5. Volda kommune føreset at Hornindal kommune yter sin del av tilskotet.*

Sakutgreiinga med vedlegg følger vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2016/1854

Arkivkode: U01

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
71/18	Formannskapet	17.04.2018
61/18	Kommunestyret	26.04.2018

SUNNMØRE KULTURNÆRINGSHAGE - TILSKOT TIL ETABLERING AV SMIA UTVIKLING I HORNINDAL.

Handsaming:

Odd A. Folkestad reiste spørsmål om habilitet, han er styremedlem i Sunnmøre kulturnæringshage, jf. fvl. § 6, 1. ledd, e. nr.2. Han tok ikkje del i handsaminga og røystinga over spørsmål om habilitet.

Gunnar Strøm reiste spørsmål om habilitet, han er vara til styremedlem Odd A. Folkestad i Sunnmøre kulturnæringshage, jf. fvl. § 6, 1. ledd, e. nr.2. Gunnar Strøm har ikkje delteke i handsaminga av saka i Sunnmøre kulturnæringshage. Han tok ikkje del i handsaminga og røystinga over spørsmål om habilitet.

Røysting habilitet:

Odd A. Folkestad vart samrøystes kjent inhabil.

Gunnar Strøm vart samrøystes kjent habil og han tok sete.

Røysting (25 røystefore):

Tilrådinga frå formannskapet vart samrøystes vedteken.

Vedtak i kommunestyret - 26.04.2018:

1. Volda kommune sluttar seg til konklusjonar og tilrådingar som kjem fram i rapporten «Ny næring på gamle tufter».

2. Volda kommune yter tilskot til Sunnmøre kulturnæringshage på kr. 435.000,- for 2018 og kr. 834.000,- for 2019 til prosjekt «Smia utvikling».

3. Løyvinga vert å dekke over disposisjonsfond for Volda kommune.

4. Hornindal kommune stiller gratis kontorstad på kommunehuset til disposisjon for Smia utvikling.

5. Volda kommune føreset at Hornindal kommune yter sin del av tilskotet.

Handsaming:

Odd A. Folkestad reiste spørsmål om habilitet, han er styremedlem i Sunnmøre kulturnæringshage, jf. fvl. § 6, 1. ledd, e. nr.2. Han tok ikkje del i handsaminga og røystinga over spørsmål om habilitet.

Gunnar Strøm reiste spørsmål om habilitet, han er vara til styremedlem Odd A. Folkestad i Sunnmøre kulturnæringshage, jf. fvl. § 6, 1. ledd, e. nr.2. Gunnar Strøm har ikkje delteke i handsaminga av saka i Sunnmøre kulturnæringshage. Han tok ikkje del i handsaminga og røystinga over spørsmål om habilitet.

Røysting habilitet:

Odd A. Folkestad vart samrøystes kjent inhabil.

Gunnar Strøm vart samrøystes kjent habil og han tok sete.

Røysting (8 røysteføre):

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Tilråding i formannskapet - 17.04.2018 til kommunestyret:

1. Volda kommune sluttar seg til konklusjonar og tilrådingar som kjem fram i rapporten «Ny næring på gamle tufter».

2. Volda kommune yter tilskot til Sunnmøre kulturnæringshage på kr. 435.000,- for 2018 og kr. 834.000,- for 2019 til prosjekt «Smia utvikling».

3. Løyvinga vert å dekke over disposisjonsfond for Volda kommune.

4. Hornindal kommune stiller gratis kontorstad på kommunehuset til disposisjon for Smia utvikling.

5. Volda kommune føreset at Hornindal kommune yter sin del av tilskotet.

Odd A. Folkestad tok sete.

Administrasjonen si tilråding:

1. Volda kommune sluttar seg til konklusjonar og tilrådingar som kjem fram i rapporten «Ny næring på gamle tufter».

2. Volda kommune yter tilskot til Sunnmøre kulturnæringshage på kr. 435.000,- for 2018 og kr. 834.000,- for 2019 til prosjekt «Smia utvikling».

3. Løyvinga vert å dekke over disposisjonsfond for Volda kommune.

4. Hornindal kommune stiller gratis kontorstad på kommunehuset til disposisjon for Smia utvikling.

5. Volda kommune føreset at Hornindal kommune yter sin del av tilskotet.

Vedleggsliste:

05.04.2018	Sluttrapport Ny næring endelig versjon
10.04.2018	Søknad om tilskot til etablering og drift av Smia Utvikling 2018-2019

Samandrag av saka:

Sunnmøre Kulturnæringshage søker kommunane Hornindal og Volda om tilskot til å etablere Smia Utvikling. Dei søker om kr. 490.000,- for inneverande år og kroner 940.000,- for 2019.

I samband med samanslåing av Volda og Hornindal kommunar, har **Sunnmøre Kulturnæringshage** med tilskot frå kommunane gjennomført eit forprosjekt for å kartlegge moglegheitene for etablering av ei avdeling på Grodås. Forprosjektet har vore finansiert av kommunane Hornindal, Volda, Ørsta og Stranda, og har tatt utgangspunkt i notatet «Ny næring på gamle tufter». Den praktiske gjennomføringa av forprosjektet er utført av Metafor ved Else Ragni Yttredal og Kirsti Indreeide.

Saksopplysningar

Rapporten frå forprosjektet ligg no føre og Sunnmøre Kulturnæringshage legg tilrådingane i rapporten til grunn og foreslår oppretting av ei avdeling av Sunnmøre Kulturnæringshage i kommunehuset Smia på Grodås.

Avdelinga skal i fyrste omgang ha ei 100% stilling som skal fokusere på naturbaserte næringar, dvs. utvikling av næringsverksemd i skjeringsfeltet mellom landbruk, natur, kultur og turisme.

Sunnmøre Kulturnæringshage foreslår at avdelinga på Grodås skal heite «Smia utvikling» og eininga skal fungere som ei førstelineteneste ut mot næringsdrivande. Eininga vil ha næringshagefunksjonar og hoppid.no tenester for innbyggjarane og gi tilbod om kontorplass og samlokalisering for bedrifter. Vi foreslår at eininga har driftsstart i august 2018 og at ein fram til desember 2019 har fokus på tenester til næringsdrivande og gründerar i Volda og Hornindal.

Vurdering og konklusjon:

Bakgrunn for prosjektet er arbeidet med bygging av nye Volda kommune. I dette arbeidet vart det tidleg klart at Hornindal og Volda kommunar har sams interesser, utfordringar og moglegheiter knytt til næringsretta bruk av areal. Dette er interesser som også andre nabokommunar har, og ein tek sikte på å invitere andre kommunar in i Smia utvikling på sikt.

Forprosjektet har hatt følgjande målsettingar:

1. «I tett samarbeid med aktørar å utvikle kunnskap om tilhøva i området (kva som er etablert – erfaringar m.m.) og systematisk analysere sterke og svake sider og moglegheiter og truslar.
2. Kartlegge og mobilisere aktuelle utviklingsaktørar i området, etablere samarbeid og sams kunnskapsutvikling og initiere sams planlegging.
3. Saman med utviklingsaktørar i området, utvikle strategiar for utvikling og innovasjon og utvikle detaljert prosjektplan for hovudprosjektet fram til 1. januar, 2020.
4. Setje i gang konkrete tiltak på område der dette er føremålstenleg.» (Sitat frå forprosjektskisse.)

Rapporten syner at mangesysleriet og små bedrifter er viktige for regionen både innafor naturbasert næring og elles. Allereie tidleg i prosjektet utkrystalliserte det seg eit behov for ein type «førstelineteneste» som skulle arbeide direkte ut mot bedriftene «bottom-up». Det ser elles ut til å vere stor semje om at ei slik eining skal prioritere:

1. Kompetanseheving, nettverk og motivasjon og
2. Støttefunksjonar. Utfyllande informasjon knytt til alt over å finne i hovuddelen av rapporten

Forprosjektet foreslår ei vidareføring av arbeidet for å fremje naturbaserte næringar gjennom å etablere ei utviklingseining med fokus på «naturbaserte næringar» i breitt.

Omfatta av omgrepet «naturbaserte næringar» er bedrifter innafor landbruk, natur, kultur og reiseliv og bedrifter i skjeringsfeltet mellom desse.

Utviklingseininga skal fungere som ei «førstelineteneste» ut mot næringsdrivande.

Slik det kjem fram i rapporten vil eit hovudmål vere å sikre eksisterande og utvikle nye arbeidsplassar innanfor naturbaserte næringar. Ein vurderer at dette prosjektet vil vere viktig for å skape ny utvikling og vere ein sentral aktør saman med lokalt næringsliv for å skape ny aktivitet i kommunane. Det er lagt opp til at Smia Utvikling skal vere ei underavdeling av Sunnmøre kultur næringshage i Volda. Ambisjonen er å starte opp avdelinga frå august 2018. Ein ser føre seg at ein opererer med ei oppstartsfase i 2018 og 2019 og at ein går over i driftsfasen frå 2020.

Etter rådmannen sitt syn gjev prosjektrapporten eit godt bilete av saka, og ein vil rå til at ein gjev tilslutnad til dei konklusjonar og tilrådingar som ligg i rapporten. Ein vil likevel peike på at prosjektet bør ha som mål at det skal vere sjølvfinansierande frå og med 2020. Fram mot 2020 vil ein innstille på at det vert ytt kommunalt tilskot.

Det vert i rapporten tilrådd at prosjektet skal ha hovudtilhaldsstad på kommunehuset Smia i Hornindal. Ein har frå Hornindal kommune si side vore positive til dette, og har gjeve tilsagn

om at ein her vil stille kontorlokalitetar til fri disposisjon. Ein ser at dette prosjektet vil vere med å gje eit meir allsidig tilbod på Smia, og ein vil kunne oppnå gode synergjar i fagmiljøet fram mot 2020.

Kommuneplan - Samfunnsdelen:

Med tanke på kommunen sin samfunnsplan og målsetting om å kunne tilby ein variert arbeidsmarknad ligg dette prosjektet ligg godt til rette for å oppfylle strategien om å *«Legge til rette for berekraftig utvikling av jord-,skog- og fjordbruk, og næringar knytt opp mot desse»*.

Prosjektet kan også medverke til bygge opp om Nye Volda kommune si målsetting om styrking av regionen som handels-, kultur og opplevingsdestinasjon.

Helse og miljøkonsekvensar:

Ingen synbare

Økonomiske konsekvensar:

Det vert frå Sunnmøre kulturnæringshage søkt om tilskot på kr. 490.000,- for inneverande år og kr. 940.000,- for 2019. Beløpet samsvarar med budsjettframlegget som er skissert i rapporten. Etter å ha drøfta saka med rådmannen i Hornindal, vil ein rå til at beløpet vert fordelt mellom Volda og Hornindal kommune etter folketal. Det betyr at for Volda sitt vedkomande vil søknadsbeløpet utgjere kr. 435.000,- for 2018 og kr. 834.000,- for 2019. Hornindal kommune skal bere kostnadane knytt til kontorlokalitetar for Smia Utvikling.

Ein vil rå til at Volda kommune løyver midlar til tiltaket, og at beløpet vert å dekkje over disposisjonsfondet. Det er ein føresetnad for løyvinga at Hornindal kommune yter sin del av tilskotet.

Rådmannen legg opp til at ein no bind seg til å sikre finansiering for 2018 og 2019, men at ein i samband med løyvinga for 2019 saman med Hornindal må vurdere om prosjektet er såpass knytt til kommunesamanslåinga at ein kan vurdere å bruke av samanslåingsmidlane i 2019. Det må i såfall vedtakast av Fellesnemnda. Ein føreset å kome attende til spørsmålet i samband med budsjetthandsaminga for 2019.

Når det gjeld vidare drift etter 2020 føreset ein at det hausten 2019 vert lagt fram sak om vidare finansiering og drift. Ein må då også kunne pårekne at ein vil kunne hente inn inntekter frå andre enn Nye Volda kommune for å sikre drifta vidare. I den samanheng syner eg til kommentaren over om at ein bør ha som mål at drifta skal vere sjølvberande frå og med 2020.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen synlege.

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Ass.rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

Sunnmøre Kulturnæringshage
Hornindal kommune
Fellesnemnda til orientering

Volda kommune

Hornindal kommune

Volda, 16 februar 2018

Søknad om tilskot til etablering og drift av Smia Utvikling 2018-2019

I samband med samanslåing av Volda og Hornindal kommunar, har Sunnmøre Kulturnæringshage med tilskot frå kommunane gjennomført eit forprosjekt for å kartlegge moglegheitene for etablering av ei avdeling på Grodås. Forprosjektet har vore finansiert av kommunane Hornindal, Volda, Ørsta og Stranda, og har tatt utgangspunkt i notatet «Ny næring på gamle tufter». Den praktiske gjennomføringa av forprosjektet er utført av Metafor ved Else Ragni Yttredal og Kirsti Indreeide.

Rapporten frå forprosjektet ligg no føre. Vi legg tilrådingane i rapporten til grunn og foreslår oppretting av ei avdeling av Sunnmøre Kulturnæringshage i kommunehuset Smia på Grodås. Avdelinga skal i fyrste omgang ha ei 100% stilling som skal fokusere på naturbaserte næringar, dvs. utvikling av næringsverksemd i skjeringsfeltet mellom landbruk, natur, kultur og turisme.

Vårt namneforslag til avdelinga på Grodås er «Smia utvikling» og eininga skal fungere som ei førstelineteneste ut mot næringsdrivande. Eininga vil ha næringshagefunksjonar og hoppid.no tenester for innbyggjarane og gi tilbod om kontorplass og samlokalisering for bedrifter. Vi foreslår at eininga har driftsstart i august 2018 og at ein fram til desember 2019 har fokus på tenester til næringsdrivande og gründerar i Volda og Hornindal. I løpet av 2019 skal vi utvikle forretningsmodellen for eininga til å omfatte Ørsta, Stranda og Stryn slik at desse kommunane kan bli invitert med i ei utvida satsing frå 1 januar 2020 i tråd med planane skissert i den vedlagte forprosjektrapporten

Vi har ikkje tatt stilling til fordeling av storleiken på tilskotet mellom kommunane Hornindal og Volda men søker om tilskot på tilsaman kr. 490.000,- for 2018 og kr. 940.000,- for 2019. Jfr. budsjett i forprosjektrapporten.

Beste helsing,

Martin Foldal
Dagleg leiar

Vedlegg: Notat: Ny næring på gamle tufter
Forprosjektrapport Smia utvikling

NY NÆRING PÅ GAMLE TUFTER

LANDBRUK OG NATUR SOM UTVIKLINGSOMRÅDE

Ja 22.9.16

BAKGRUNN

Dei pågåande kommunereformprosessane har vist at kommunane Hornindal, Stryn, Volda og Ørsta og moglegvis også Stranda har store sams interesser, utfordringar og moglegheiter knytt til næringsretta bruk av areal. I området er kjende reiselivsdestinasjonar som Geiranger, Hellesylt, Stryn, Loen, Hjørundfjord m.m. Kvivsvegen og Eiksundsambandet har opna området på ein ny måte med moglegheiter, men og utfordringar. Framtidig utbygging av E69 og FV-60 vil auke sentraliteten til området.

Innanfor landbruket er talet gardsbruk på rask veg nedover, sjølv om mange unge gardbrukarar har investert stort i nye driftsbygningar for storfehold. Dei attståande bruka er til dels organisert med lange transportveggar for gras og spreing av gjødsel og drifta blir konsentrert til dei mest lett drivne areala og med gjengroing av meir marginale. Effektivisering reduserer talet arbeidsplassar.

Samstundes har området lange og gode tradisjonar for saue- og geitehald som i dei store både innmarks- og spesielt utmarksareala til området kan supplere storfehold og spesielt fremme kulturvern og hindre attgroing. Det er mange småbruk i området med brukbare driftsbygningar som berre blir brukt som buplassar eller ferieplassar.

Området har også rike tradisjonar for foredling av landbruksprodukt som øl, spekemat, anna gardsmat, selskapsverksemd, overnatting på utleiehytter m.m. Handverksprega produksjon har sterke røter knytt til båtbygging, møbel og næringsmiddel og god tilgang til kompetansemiljø mellom anna ved Høgskulen i Volda.

MÅL

I dette prosjektet vil vi ta utgangspunkt i moglegheiter og truslar knytt til dagens og framtidig bruk av naturressursar i breitt og tradisjonar og taus kunnskap som finst i området. Tanken er at det ligg potensial i å kombinere ulike typar kompetanse, å kople kunnskap om skog- og landbruksaktivitetar og tradisjonelt handverk med reiseliv og kunnskap innan til dømes ny teknologi, marknadsføring og finansiering.

Prosjektet skal fungere som hjelpar og pådrivar for innovasjon og næringsutvikling. Dei overordna måla for prosjektet er å:

1. Stimulere til nyskaping gjennom å kombinere ulik kunnskap og aktivitet for på den måten å skape innovasjonar innan reiseliv, produksjon, samarbeid, marknadsføring, organisering og finansiering.
2. Organisere utviklingsaktørar i området, etablere samarbeid og sams kunnskapsutvikling og initiere sams planlegging og implementering.
3. Bidra til å vedlikehalde og skape ny næring med utgangspunkt i kulturlandskapet og naturressursane i området og på den måten vedlikehald kulturlandskapet.
4. Ved årsskiftet 2019/20 å ha sett i gang minst 10 konkrete innoverande samarbeidstiltak og med minst 10 nye bedriftsetableringar.

Prosjektet er tenkt gjennomført i eit forprosjekt og eit hovudprosjekt. Sentrale mål for forprosjektet er:

1. I tett samarbeid med aktørar å utvikle kunnskap om tilhøva i området (kva som er etablert – erfaringar m.m.) og systematisk analysere sterke og svake sider og moglegheiter og truslar.
2. Kartlegge og mobilisere aktuelle utviklingsaktørar i området, etablere samarbeid og sams kunnskapsutvikling og initiere sams planlegging.
3. Saman med utviklingsaktørar i området, utvikle strategiar for utvikling og innovasjon og utvikle detaljert prosjektplan for hovudprosjektet fram til 1. januar, 2020.
4. Setje i gang konkrete tiltak på område der dette er føremålstenleg.

Kjerneområde for prosjektet er minimum Hornindal og Volda, det vil vere store fordelar om prosjektet også omfattar Stranda, Stryn og Ørsta frå starten av eller ved nær kopling til prosjektet. Kunnskap og tiltak utvikla i prosjektet bør ha stor overføringsverdi til andre kommunar med tilsvarande naturtilhøve og samfunnssituasjon.

Prosjektperiode er fram til 1.1.2020 (når kommunane Hornindal og Volda formelt blir slått saman), den nye kommunen må ta stilling til vidareføring. Prosjektet blir formelt etablert ved årsskiftet 2016/17 og med 2017 som forprosjektfase med formål som skildra ovanfor.

MOGLEGE AKTIVITETAR – NOKRE TANKAR

Tankane bak dette initiativet er allereie diskuterte og det har kome fram nokre idear:

1. Utvikling av eit kvalitetsmerke for produkt og bedrifter innanfor turisme/matproduksjon/ (kunst)handverk; bruk av merke til marknadsføring, f.eks. på felles nettside. Også hjelp med å presentere desse bedriftene på andre arenaer (reiselivsmesser,...). Det finst gode eksempel på slike kvalitetsmerke og samarbeid i utlandet, f.eks. www.vulkanland.at (utvikling av merket var også resultat av ein liknande brei prosess, der aktørane først identifiserte styrker i regionen). Dette bør gjerast i samarbeid med organisasjonar som Visit Nordfjord.
2. Regionen og området har lange tradisjonar innan opplevingsretta reiseliv i form av guiding ved fjellklatring og –vandring. Det kan vere aktuelt å satse på nokre nisje innanfor turisme, der det allereie finst kompetanse i regionen. Eit eksempel kan vere fototurisme. Det finst organiserte fototurar i mange delar av verda; på den andre sida finst det relevant kompetanse på høgskulen og i kulturnæringshagen. Ved høgskulen er etablert spesialutdanning innan fjellføring og friluftsliv, det er høg kompetanse innan organisering av reiseliv i slike område og i tett samarbeid med fagmiljø i Austerrike, USA, Canada m.m.
3. Ved bruk av "Pokemon"-teknologi er under utvikling appar til mobiltelefonar m.m. til guiding knytt til koordinatsystem og med høve til å legge inn eit vell av informasjon. Det er aktuelt å utvikle app-ar innanfor fleire område:
 - a. For turistar, med forskjellige tema (kultur, natur, matkultur...)
 - b. For direkte marknadsføring av lokal matproduksjon: oversikt over lokale matprodusentar.
4. Ved HVO er det relevant å knyte lærarutdanning, sosialarbeidarutdanning, medieutdanning m.m. til aktivitetar og utdanning knytt til dyr, til landbruk og skogbruk men og ferdsel og bruk av fjell, vatn og fjord – til fots og med båt – og som gjer at det bør vere mogleg å ha lang sesong i kombinasjon med sommar- og vinterreiseliv og utdanning. I prosjektet vil det vere naturleg å utvikle spesialiserte og praktiske utdanningstilbod i tett samarbeid med næringsdrivande tilrettelagt for nasjonale og utanlandske studentar i Volda men og for andre utdanningsstadar i tillegg til tilbod for "vanlege" opplevingsturistar.
5. I samarbeid med kommunen er det etablert ein kulturnæringshage i Volda med stor suksess og som det er naturleg å bygge vidare på i dette prosjektet. Det er planar for snarleg etablering av ein forskingspark knytt til dette feltet.

ORGANISERING OG FRAMDRIFT

Tiltaket må organiserast som eit ope, initierande og innoverande samarbeid der vi gjer kvarandre betre.

Vi foreslår ein oppstartsperiode fram til 1.1.2020 – noko som fell saman med prosessen med å slå saman Hornindal og Volda til ei kommune. Denne prosessen vil i seg sjølv virke stimulerande, spesielt på offentleg og kommunal verksemd, og gjer det mogleg å tenke nytt administrativt og politisk. Organisering og framdriftsplan skal utarbeidast nærare i forprosjektet våren 2017.

Kjernen i prosjektet vil vere utviklingsgruppa som vi ønskjer å etablere på Grodås så snart som mogleg og med kompetanse innan landbruk, skogbruk, utmarksnæringar, reiseliv m.m. Gruppa bør ha minst to fagfolk med høg fag- og utviklingskompetanse og store evner til nettverksbygging. I så stor grad som mogleg skal dei skjermast mot forvaltningsoppgåver for å stimulere utviklingsarbeid.

Styringsgruppe/organisering vil vere avhengig av kva kommunar som blir med på prosjektet, minimum vil vere midlertidig fellesnemnd for Hornindal/Volda fram til formell fellesnemnd blir etablert hausten 2017. Prosjektet bør ha ei referansegruppe samansett av dei mest sentrale samarbeidspartane og bidragsytarane i prosjektet. I tillegg vil det vere aktuelt med spesiell organisering av ulike tiltak/delprosjekt etter behov.

FINANSIERING

I dag brukar til dømes Hornindal og Volda rundt 2 mill. kr. til forvaltning og utviklingsarbeid innan landbruk, skogbruk og utmark, andre kommunar tilsvarande. Nokre av desse ressursane og spesielt kunnskapen til fagfolka kan brukast i dette utviklingsprosjektet. I tillegg må eit slikt prosjekt ha friske midlar.

Volda/Hornindal bør setjast av minst ein mill. kr. i året til dette utviklingsarbeid finansiert til dømes over kommunereformmidlane (regionsentertilskotet). Desse midlane skal primært brukast til kjerneverksemda i prosjektet.

I tillegg kjem midlar løyvd frå private og offentlege institusjonar til konkrete tiltak og prosjekt. Konkrete tiltak skal så langt som mogleg vere sjølvfinansierande ved å bruke tilgjengelege finansieringskjelder og eigeninnsats. Kjerneprosjekt kan/bør finansierast med prosjektmidlar og det bør søkast om andre offentlege midlar til dette.

FRAMDRIFTSPLAN

Denne skissa må detaljerast nærare i samarbeid med aktuelle aktørar og med sikte på forprosjekt frå årsskiftet 16/17. I haust bør vi ha ei samling mellom dei aktuelle kommunane der perspektiva blir drøfta og forprosjekt blir definert. Vi foreslår ein slik framdriftsplan for å ferdigstille prosjektplan for prosjektet:

1. **Oktober 2016** Diskusjonsmøte på Grodås
2. Vidareutvikling av skisse ut frå det som kjem fram på møtet.
3. Utsending av bearbeidd skisse for kommentarar.
4. **Desember 2016** Ferdig skisse for forprosjekt og grovskisse for hovudprosjektet.
5. **1. halvår 2017. Forprosjektfase – engasjert prosjektleiar**
6. August 2017 – desember 2019 - hovedprosjekt

I forprosjektet skal det lagast nærare plan for hovudprosjektperioden fram til 1.1.2020.

Ny næring på gamle tufter

Forprosjektrapport

Metafor

INNHALD

FORORD	3
0 SAMANDRAG, FØRESLÅTT VIDAREFØRING OG NOKRE GRUNNGJEVINGAR	4
0.1 BAKGRUNN	4
0.2 MÅLSETTINGAR I FORPROSJEKTET	4
0.3 GJENNOMFØRING AV FORPROSJEKTET	4
0.4 FØRESLÅTT VIDAREFØRING	5
0.4.1 Innhald	5
0.4.2 Namn	6
0.4.3 Organisering, lokalisering og arbeidsmåtar	6
0.4.4 Tidsperspektiv	6
0.4.5 Økonomi	7
0.4.6 Kvifor ei «førstelineteneste» med spesiell vekt på naturbaserte bedrifter?	8
0.4.7 Kvifor ei eining med nedslagsfelt i fleire kommunar?	8
0.4.8 Kvifor organisert som ei avdeling av Sunnmøre kulturnæringshage?	8
0.4.9 Kvifor på Grodås?	8
0.4.10 Kvifor bruke pengar til ein profilert bil?	8
0.4.11 Kvifor ei avdeling og ikkje eit prosjekt?	9
0.4.12 Kvifor er det foreslått å legge Smia innunder Sunnmøre Kulturnæringshage og ikkje i kommuneorganisasjonen?	9
1 INNLEIING	10
1.1 BAKGRUNN	10
1.1.1 Supplerande statistikk	11
1.2 MÅL FOR FORPROSJEKTET	12
1.3 RAMMA FOR FORPROSJEKTET	12
2 GJENNOMFØRING AV OG RESULTAT FRÅ PROSJEKTET	12
2.1 KARTLEGGING AV AKTØRAR	12
2.1.1 Næringsdrivande og organisasjonar	12
2.1.2 Relevante verkemiddelaktørar	13
2.1.3 Gode eksempel og førebilete	14
2.2 RESULTAT FRÅ INTERVJU	15
2.2.1 Utfordringar	15
2.2.2 Moglegheiter og idear	16
2.3 IDÉSAMLING PÅ SMIA	16
2.4 OM FORANKRING	17
3 OPPSUMMERING OG NOKRE REFLEKSJONAR	18
3.1 MANGESYSLERIET OG SMÅ BEDRIFTER ER VIKTIGE FOR REGIONEN	19
3.2 NOKRE FØRESETNADER I DET VIDARE ARBEIDET	19
3.3 STOR SEMJE	20
4 VEDLEGG 1: STIKKORDOVERSIKT INTERVJU	21
5 VEDLEGG 2: RAPPORT FRÅ IDÉMØTE PÅ SMIA 9. JANUAR, 2018	24

FORORD

Dette forprosjektet er eit bi-resultat av kommunereformprosessane. Volda og Hornindal skal slå seg saman og korta vert lagt på nytt i det som vert Nye Volda kommune. I tillegg har kommunereformprosessen ført til at kommunar har hatt samtalar med grannane om «eitt og hitt», sams moglegheiter og utfordringar.

Ei slik moglegheit er utvikling av naturbaserte næringar i breitt. Det vil seie næringsverksemd i skjeringsfeltet mellom landbruk, natur, kultur og turisme - eit felt regionen har gode føresetnader for å utvikle. Det er nettopp desse næringane, næringar som ofte faller mellom fleire stolar, dette forprosjektet handlar om.

Vi vil takke Sunnmøre Kulturnæringshage for oppdraget. Martin Foldal har alltid vore på pletten når det har vore behov.

Vi vil takke kommunane Volda, Ørsta, Hornindal og Stranda for samarbeidet.

Vi vil takke DEG som på andre måtar har bidrege inn i prosjektet med informasjon, møte, intervju og anna.

Vi vil også ønske lykke til med det vidare arbeidet med ei spennande næring!

Norddal 9.mars, 2018.

Else Ragni Yttredal

Prosjektleder

Kirsti Pernille Indreeide

Prosjektmedarbeidar

Metafor

www.metaforen.no

0 SAMANDRAG, FØRESLÅTT VIDAREFØRING OG NOKRE GRUNNGJEVINGAR

0.1 BAKGRUNN

Kommunereformprosessane har vist at kommunane Hornindal, Stryn, Volda, Ørsta, og Stranda har sams interesser, utfordringar og moglegheiter knytt til næringsretta bruk av areal. Innanfor landbruket er talet gardsbruk på veg nedover og attgroing og avfolking truar. I området er samstundes kjende reiselivsdestinasjonar som Geiranger, Hellesylt, Stryn, Loen og Hjørundfjord.

Erfaringar har vist at det er store moglegheiter knytt til næringsutvikling i skjeringsfeltet mellom landbruk, kultur og reiseliv og mange nye bedrifter er i ferd med å etablere seg. Det eksisterande verkemiddelapparatet er ikkje innretta mot desse bedriftene som treng kompetanse frå fleire ulike felt. Naturbaserte næringer faller også ofte mellom dei sektororganiserte tilskotsordningane, eller faller gjennom fordi dei vert vurderte til å ha for lite vekstpotensial. På mange måtar vert desse bedriftene liggande i eit «ingenmannsland» med lite støtte frå omverda samstundes som dei utgjer viktig næring og tilleggsnæring for å oppretthalde busetting i bygdene. Det er naudsynt å få «noko til å skje» på dette feltet. Eit felt som er viktig for framtidig vekst og busetnad i regionen.

0.2 MÅLSETTINGAR I FORPROSJEKTET

Sentrale mål for forprosjektet har vore:

1. «I tett samarbeid med aktørar å utvikle kunnskap om tilhøva i området (kva som er etablert – erfaringar m.m.) og systematisk analysere sterke og svake sider og moglegheiter og truslar.
2. Kartlegge og mobilisere aktuelle utviklingsaktørar i området, etablere samarbeid og sams kunnskapsutvikling og initiere sams planlegging.
3. Saman med utviklingsaktørar i området, utvikle strategiar for utvikling og innovasjon og utvikle detaljert prosjektplan for hovudprosjektet fram til 1. januar, 2020.
4. Setje i gang konkrete tiltak på område der dette er føremålstenleg.» (Sitat frå forprosjektskisse.)

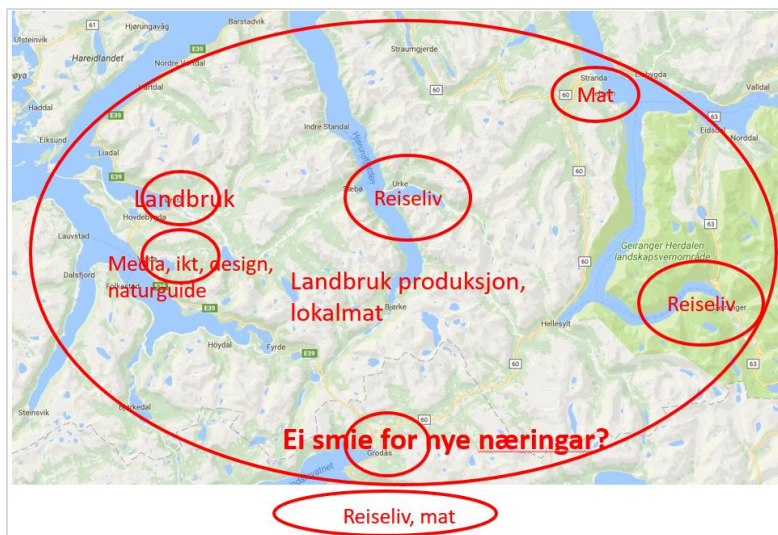
Forprosjektet har dekt kommunane Volda, Stranda, Ørsta og Hornindal.

0.3 GJENNOMFØRING AV FORPROSJEKTET

Forprosjektet kan seiast å ha hatt fem hovudbestanddelar:

- Kartlegging av aktørar
- Intervju
- Idèsamling
- Diskusjonar og forankring
- Oppsummeringar og anbefalingar for vidareføring

Med brei pensel er det mogleg å summere styrkene til området innafor feltet naturbasert næring som i figuren under.

Figur 1 viser, grovt sett, styrkjer i regionen innafor naturbaserte næringar i breitt.

Det er elles verdt å merke seg:

- Mangesysleriet og små bedrifter er viktige for regionen både innafor naturbasert næring og elles.
- Allereie tidleg i prosjektet utkrystalliserte det seg eit behov for ein type «førstelineteneste» som skulle arbeide direkte ut mot bedriftene «bottom-up».
- Det ser elles ut til å vere stor semje om at ei slik eining skal prioritere: 1. Kompetanseheving, nettverk og motivasjon og 2. Støttefunksjonar

Utfyllande informasjon knytt til alt over å finne i hovuddelen av rapporten og i vedlegg.

0.4 FORESLÅTT VIDAREFØRING

Forprosjektet foreslår ei vidareføring av arbeidet for å fremje naturbaserte næringar gjennom å etablere ei utviklingseining med fokus på «naturbaserte næringar» i breitt. **Omfatta av omgrepet «naturbaserte næringar» er bedrifter innafor landbruk, natur, kultur og reiseliv og bedrifter i skjersfeltet mellom desse.**

Utviklingseininga skal fungere som ei «førstelineteneste» ut mot næringsdrivande.

0.4.1 Innhald

- Målsetting: Sikre eksisterande og utvikle nye arbeidsplassar innafor naturbaserte næringar i breitt i kommunane Stranda, Ørsta, Volda, Stryn og Hornindal.
- Fokus både på «næringshagefunksjonar» som innovasjon og gründerverksemd og på mangesysleriet som ein viktig byggestein for busetting i regionen.
- Satsingsområde for utviklingseininga:
 - a. Nettverk, kompetanse og motivasjon
 - b. Støttefunksjonar for næringsdrivande til dømes innafor sal, økonomi, administrasjon, strategiutvikling, søknadar og fagkompetanse
- I startfasen fokus på: 1. Å få (systematisert) oversikt og kontakt med bedrifter og enkeltpersonar i næringa, men også verkemiddelapparatet. 2. «Å få noko til å skje.»

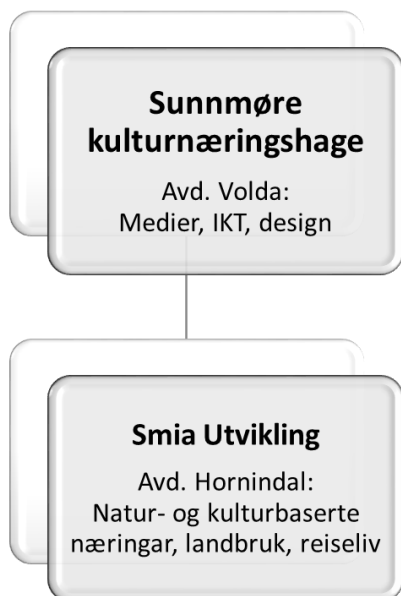
- Vi foreslår å starte med ei samling på Grodås der næringsdrivande innafor dette feltet vert inviterte til å presentere seg og det dei held på med og konkret starte utviklinga av nettverk, kunnskapsutveksling, produkt eller produktpakkar alt etter kva som er aktuelt.

0.4.2 Namn

- Smia utvikling. Namnet vert nytta som ein arbeidstittel i denne rapporten.

0.4.3 Organisering, lokalisering og arbeidsmåtar

- Ei utviklingseining, med «næringshagefunksjonar» på kommunehuset «Smia» i Hornindal. Det vil seie tilbod om kontorplass og samlokalisering av bedrifter der dette er aktuelt.
- Utviklingseininga skal vere ei underavdeling av Sunnmøre kulturnæringshage, med eige budsjett, økonomiansvar og lokalisering.

Figur 2: Organisering av Smia utvikling som ei underavdeling av Sunnmøre kulturnæringshage.

- Eininga skal vere ei «førstelineteneste» og nytte ei «nedanfrå-og-opp» tilnærming med vekt på oppsøkkande arbeid og mobilitet. Derfor legg vi også opp til at «Smia» har eigen bil.
- I oppstartfasen ein tilsett som frå 2020 vert utvida til to tilsette
- I tillegg tilsette på prosjekt finansiert ved søknadar om prosjektmidlar
- For å sikre god samordning og utveksling av kompetanse vert det lagt opp til:
 - a. Ein kontordag i veka for Sunnmøre Kulturnæringshage avdeling Volda i Hornindal
 - b. Ein kontordag i veka for Sunnmøre Kulturnæringshage avdeling Hornindal i Volda
 - c. Ein kontordag i veka for landbrukskontoret i Ørsta ved avdelinga i Hornindal
 - d. HopplID funksjon knytt til eininga
- Utviklingseininga skal dekkje kommunane Ørsta, Volda, Hornindal, Stryn og Stranda.

0.4.4 Tidsperspektiv

- Oppstartfase: 1. august, 2018 til 31. desember 2019
- Driftsfase: 1. januar 2020 –

0.4.5 Økonomi

For å illustrere kostnader og finansiering har vi under laga eit røft budsjett. Dersom satsinga vert organisert innunder Sunnmøre kulturnæringshage vert det berre totalsummen kommunane må halde seg til i ein langsiktig samarbeidsavtale.

Vi vil streke under at langsiktig finansiering for minimum ei stilling er avgjerande for å få dette til. Ein får ikkje ønskt effekt dersom tilsette på Smia må bruke mykje av si tid på å skaffe prosjektmidlar for å finansiere si eiga stilling. Går alle kommunane saman om finansiering bør det også vere mogleg å finansiere to faste stillingar.

Vi legg til grunn:

- Ei fast stilling frå 1. august, 2018 – 31. desember 2019
- 2 faste stillingar frå 1. januar 2020 ut 2022 føresett at kommunane Stryn, Stranda og Ørsta vert med i eit spleiselag og at ein får gjennomslag også for anna finansiering frå 2020.
- Kostnad per tilsett noko i overkant av 800.000 kroner
- Leasing av profilert bil for å sikre mobilitet og profilering om lag 3.000 kroner per måned
- Husleige dekt av kommunen
- Det skulle vere mogleg etter kvart å få finansiering av satsingar i form av prosjektmidlar og prosjekttilsette. Desse er ikkje lagt inn i budsjett og finansieringsplan.

Tabell 1: Eit overslag over utgifter, Smia Utvikling oppstart- og driftsfase.

Budsjett					
	Oppstartfase		Driftsfase		
Kostnader	2018	2019	2020	2021	2022
Faste tilsettingar	338 333	812 000	1 656 480	1 689 610	1 723 402
Profilert bil (leasing)	100 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Utstyr og drift	50 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Husleige	0	0	0	0	0
Totalt kostnader	488 333	932 000	1 776 480	1 809 610	1 843 402

Tabell 2: Forslag til finansiering av Smia Utvikling oppstart- og driftsfase.

Finansiering					
	Oppstartfase		Driftsfase		
	2018	2019	2020	2021	2022
Samanslåingsmidlar Nye Volda	488 333	932 000	926 480	859 610	893 402
Stranda, Ørsta, Stryn	0	0	450 000	500 000	500 000
Anna finansiering	0	0	400 000	450 000	450 000
Totalt finansiering	488 333	932 000	1 776 480	1 809 610	1 843 402

Under er nokre av grunnane til valet av ei løysing som skissert over.

0.4.6 Kvifor ei «førstelineteneste» med spesiell vekt på naturbaserte bedrifter?

Fordi:

- Naturbaserte næringar er viktige for sysselsetting og busetjing i kommunane i regionen både no og på sikt
- Naturbaserte bedrifter i breitt er, samanlikna med andre område, sterke i regionen, ein styrkje det er mogleg å utvikle vidare dersom ein tek desse bedriftene og deira behov på alvor
- Forprosjektet har avdekka at behovet er størst for ei utviklingseining som arbeider direkte mot og saman med bedriftene
- Naturbaserte næringar i skjeringsfeltet mellom landbruk, kultur, natur og reiseliv treng bidrag frå verkemiddelapparatet for å løfte seg vidare
- Forprosjektet har avdekka at naturbaserte næringar treng kompetanse og nettverk for å utvikle seg
- Kommunane og næringa i kommunane kan gjennom ei slik satsing ta ein posisjon i nasjonal samanheng

0.4.7 Kvifor ei eining med nedslagsfelt i fleire kommunar?

Fordi:

- Bedriftene, næringane og kundane ser ikkje kommunegrenser
- Kommunane har utfyllande kompetansar og miljø som kan bidra i arbeidet for å utvikle naturbaserte næringar
- Saman kan kommunane byggje opp ei meir slagkraftig eining

0.4.8 Kvifor organisert som ei avdeling av Sunnmøre kulturnæringshage?

Fordi:

- Sunnmøre Kulturnæringshage har eit miljø for næringsutvikling. Ved å kople «Smia utvikling» til SKNH får ein også tilgang til eit etablert nettverk både av næringar og verkemiddelapparat og tilgang til HoppID – systemet
- Tilgang til eit bedriftsnettverk innafor media, ikt og design. Nye koplingar mellom naturbaserte næringar i breitt og media-, ikt- og designmiljøet i Sunnmøre Kulturnæringshage kan bidra til nye gode forretningsidear og vidareutvikling.
- Samanlikna med å vere ei heilt sjølvstendig eining sparar ein startkostnader, driftsmidlar og administrasjon ved å vere del av ei allereie etablert eining.

0.4.9 Kvifor på Grodås?.

Fordi:

- Det ligg geografisk nært eit svært levande miljø innafor nettopp naturbasert næring i breitt lokalisert til dømes i Hornindal, Bjørke, Hellesylt og Austefjorden. Alle kjende både for tradisjonelt landbruk og naturbaserte bedrifter.
- Det er og vil kome til å vere ledig kontorkapasitet på kommunehuset Smia i Hornindal som kan nyttast til å tilby kontorplass og eit fagmiljø for bedrifter innafor næringa.
- I etablering av Nye Volda kommune vert kommunesenteret i Volda. I avtalen mellom Hornindal og Volda låg det likevel inne ein intensjon om å leggje funksjonar til Grodås. Dette har skapt ei moglegheit for etablering av noko nytt.
- Miljø og nettverk er av dei elementa dei næringsdrivande ser på som aller viktigast.

0.4.10 Kvifor bruke pengar til ein profilert bil?

Fordi:

- Smia utvikling skal vere mobil. Den skal kunne sørve alle delar av alle kommunane. Ei mobil eining er viktig for å nå ut til alle og for å synest i terrenget og løfter profilen både for Smia og for næringa

0.4.11 Kvifor ei avdeling og ikkje eit prosjekt?

Fordi:

- For å få resultat er det viktig å tenkje langsiktig. Det tenkjer vi blir best markert ved oppretting av ei avdeling med separat lokalisering. Eit prosjekt med kort tidshorisont vil vere lett å leggje ned.
- For å tilsette gode folk er det viktig at ein kan tilby permanente stillingar og ikkje prosjektstillingar.
- For å «fronte» arbeidet og næringa er det viktig med ei eiga eining med integritet. Vert utviklingseininga berre eit prosjekt i Sunnmøre Kulturnæringshage er faren større for at denne satsinga vil kunne «drukne» i alt det andre

0.4.12 Kvifor er det foreslått å legge Smia innunder Sunnmøre Kulturnæringshage og ikkje i kommuneorganisasjonen?

Fordi:

- Sunnmøre Kulturnæringshage har som føremål å drive med bedriftsutvikling.
- Innunder Nye Volda kommune vert utviklingseininga del av ein organisasjon som hovudsakleg er rigga for å utvikle og drive kommunal tenesteyting. Det er lett i ein kommuneorganisasjon å bli fanga av driftsoppgåver i staden for utviklingsoppgåver.
- Ulempene med ei organisering i Sunnmøre Kulturnæringshage er at det er enklare å kutte i budsjettet til einingar som ligg utanfor kommuneorganisasjonen etter kvart som tida går. Det er derfor avgjerande i størst mogleg grad å sikre langsiktig finansiering.

1 INNLEIING

1.1 BAKGRUNN

Kommunereformprosessane har vist at kommunane Hornindal, Stryn, Volda, Ørsta og Stranda har store sams interesser, utfordringar og moglegheiter knytt til næringsretta bruk av areal. I området er kjende reiselivsdestinasjonar som Geiranger, Hellesylt, Stryn, Loen og Hjørundfjord. Kvivsvegen og Eiksundsambandet har opna området på ein ny måte med moglegheiter, men og utfordringar. Framtidig utbygging av E69 og FV-60 vil auke sentraliteten til området.

Innanfor landbruket er talet gardsbruk på veg nedover, men mange unge gardbrukarar i området har investert stort i nye driftsbygningar for storfehold. Dei attståande bruka er til dels organiserte med lange transportveggar for gras og spreiking av gjødsel og drifta blir konsentrert til dei mest lettdrivne areala og med gjengroing av meir marginale. Effektivisering av drifta reduserer også talet arbeidsplassar.

Samstundes har området lange og gode tradisjonar for saue- og geitehald som i dei store både innmarks- og spesielt utmarksareala kan supplere storfehold og spesielt fremme kulturvern og hindre attgroing. Det er mange småbruk i området med brukbare driftsbygningar som berre blir brukt som buplassar eller ferieplassar.

Området har også rike tradisjonar for foredling av landbruksprodukt som øl, spekemat, anna gardsmat, selskapsverksemd, overnatting på utleigehytter m.m. Handverksprega produksjon har sterke røter knytt til båtbygging, møbel og næringsmiddel og det er god tilgang til kompetansemiljø mellom anna ved Høgskulen i Volda.

Erfaringar har vist at det er store moglegheiter knytt til næringsutvikling i dette skjeringsfeltet mellom landbruk, kultur og reiseliv og mange nye bedrifter er i ferd med å etablere seg. Desse bedriftene er ofte små, men utgjør viktig næring og tilleggsnæring for å oppretthalde busetting i bygdene. Det eksisterande verkemiddelapparatet er ikkje innretta mot desse bedriftene som treng kompetanse frå fleire ulike felt og som ofte faller mellom dei sektororganiserte tilskotsordningane. På mange måtar vert desse bedriftene liggande i eit «ingenmannsland» med lite støtte frå omverda. Det er naudsynt å få «noko til å skje» på dette feltet som er viktig for framtidig vekst og busetnad i området.

1.1.1 Supplerande statistikk

Det er ikkje vanskeleg å finne statistikk som gir tal til endringane vi ser. Tabell 1 viser at tal husdyr i prosjektkommunane Stranda, Ørsta, Volda og Hornindal har gått ned med mellom 25 og 30 prosent innafor alle dei største husdyrslaga frå 2000 til 2016.

Tabell 3: Endring av tal husdyr på gardsbruk i prosjektkommunane i perioden 2000 – 2016. Kjelde SSB.¹

Totalt Stranda, Ørsta, Volda, Hornindal			Endring 2000 - 2016	
	2000	2016	Tal endring	Prosent endring
Storfe i alt	12403	8941	-3462	-28 %
Kyr i alt	4377	3300	-1077	-25 %
Mjølkekyr	4285	3193	-1092	-25 %
Ammekyr	92	107	15	16 %
Andre storfe	8026	5641	-2385	-30 %
Sauer over 1 år	11112	7925	-3187	-29 %
Mjølkegeiter	4618	3003	-1615	-35 %

Vi ser også at medan tal verksemdar i prosjektkommunane totalt har gått opp har tal jordbruksverksemdar og verksemdar innafor fiske, fangst og akvakultur gått ned i perioden 2009 – 2018 (Tabell 2). Tal bedrifter innafor reiseliv har på den andre sida gått opp.

Tabell 4: Endring av tal verksemdar totalt i prosjektkommunane Hornindal, Ørsta, Stranda og Volda og tal verksemdar innafor landbruk og servering/overnatting frå 2009 til 2018. Kjelde SSB.²

	Totalt 2009	Totalt 2018	Endring 2009-2018	Endring 2009-2018 Prosent
Totalt alle kategoriar	2474	2841	367	15 %
Jordbruk	595	521	-74	-12 %
Skogbruk	12	23	11	92 %
Fiske, fangst akvakultur	31	25	-6	-19 %
Overnatting	43	51	8	19 %
Servering	35	39	4	11 %

¹ <https://www.ssb.no/statbank/table/05984?rxid=abc502ce-9b8a-4fab-9529-6b0fe7a264e5>

² Kjelde SSB: <https://www.ssb.no/statbank/table/11583/tableViewLayout1?rxid=f708f060-1101-43ce-8d5f-f7febcafdae3>

1.2 MÅL FOR FORPROSJEKTET

Tanken bak forprosjektet er at det ligg potensial i å kombinere ulike typar kompetanse, å kople kunnskap om skog- og landbruksaktivitetar og tradisjonelt handverk med reiseliv og kunnskap innan til dømes ny teknologi, marknadsføring og finansiering.

Sentrale mål for forprosjektet har dermed vore:

1. «I tett samarbeid med aktørar å utvikle kunnskap om tilhøva i området (kva som er etablert – erfaringar m.m.) og systematisk analysere sterke og svake sider og moglegheiter og truslar.
2. Kartlegge og mobilisere aktuelle utviklingsaktørar i området, etablere samarbeid og sams kunnskapsutvikling og initiere sams planlegging.
3. Saman med utviklingsaktørar i området, utvikle strategiar for utvikling og innovasjon og utvikle detaljert prosjektplan for hovudprosjektet fram til 1. januar, 2020.
4. Setje i gang konkrete tiltak på område der dette er føremålstenleg.» (Sitat frå forprosjektskisse.)

1.3 RAMMA FOR FORPROSJEKTET

Prosjektet er finansiert av kommunane Volda, Hornindal, Ørsta og Stranda i fellesskap. Volda kommune er største bidragsytar. Stryn var også invitert til å vere med, men valde å vente med å involvere seg til andre nærliggande spørsmål var avklart. Det er førebels ikkje avklart om Stryn er aktuell for å involvere seg i eit hovudprosjekt. Budsjett for forprosjektet har vore 200.000 kroner eks. mva.

Sunnmøre kulturnæringshage har vore engasjert av Volda kommune til prosjektet. Selskapet Metafor har stått for prosjektleiing og praktisk gjennomføring. Ordførarane i dei respektive kommunane har fungert som styringsgruppe.

Forprosjektet er gjennomført i perioden april 2017 til mars 2018.

2 GJENNOMFØRING AV OG RESULTAT FRÅ PROSJEKTET

Forprosjektet har hatt fem hovudbestanddelar

- Kartlegging av aktørar
- Intervju
- Idésamling
- Diskusjonar og forankring
- Oppsummeringar og anbefalingar for vidareføring

I det følgjande vil vi presentere kva som er gjennomført og nokre av resultata frå arbeidet.

2.1 KARTLEGGING AV AKTØRAR

2.1.1 Næringsdrivande og organisasjonar

Det er gjort ein forholdsvis grov kartlegging av dei næringsdrivande, organisasjonar, bygdelag og kontaktpersonar til desse i dei ulike kommunane og bygdene. Oversikta er ikkje fullstendig. Oversikta har vore nytta til å ta direkte kontakt, få informasjon og invitasjon til idésamling. Oversikta er systematisert og lagra og vil gi eit utgangspunkt for ein meir fullstendig oversikt i det vidare arbeidet.

2.1.2 Relevante verkemiddelaktørar

I kommunane kan ein seie at det er få og små ressursar som direkte arbeider inn mot naturbaserte bedrifter i breitt. Det eksisterande verkemiddelapparatet i kommunane er lista opp i figuren under.

Figur 3 viser relevante verkemiddelaktørar for naturbaserte næringer i kommunane Volda, Hornindal, Ørsta og Stranda.

I tillegg finst det i kommunane og bygdene næringslag, grendelag, bondelag, bonde- og småbrukarlag, bygdekvinnelag, skogeigarlag og husflidslag som er aktuelle samarbeidspartnarar i dette arbeidet.

Regionale verkemiddelaktørar kan heller ikkje seiast å arbeide spesifikt inn mot dette feltet, men det er mange ressursar å byggje på og knyte seg til også for næringsdrivande innafor naturbaserte næringer. Figuren under viser nokre av dei.

Tabell 5 viser aktuelle hjelparar for naturbaserte næringar i eller knytt til ein noko breitt definert region utanfor prosjektkommunane. Lista er ikkje uttømmende.

Hjelparar for naturbaserte næringar i eller knytt til regionen	
FoU og undervisning	• Vestlandsforskning • Møreforskning • Høgskulane i Volda og Molde • NTNU, Ålesund • Norsøk, Tingvoll • Ruralis, Trondheim • Sogn og Fjordane Hagebruksskule • Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling, Bryne
Organisasjonar	• Hanen Vestlandet og M&R • Bondens Marked Sunnmøre • Matnavet Midt-Norge • Kompetansenavet Vest • Oikos - Økologisk Norge S&F og M&R
Fylka og fylkesmannen	• M&R fylke, Regional- og næringsavdelinga • Hoppid.no • S&F fylkeskommune, nærings- og kulturavdelinga • Fylkesmannen i M&R og S&F, landbruk og mat • Inn på tunet/Grøn omsorg M&R og S&F (Fylkesmannen)
Kulturinstitusjonar	• Sunnmøre Museum • Sogn og Fjordane Kunstmuseum
Reiseliv	• Fjord-Norge/NCE Tourism • Destinasjon Ålesund og Sunnmøre
Virkemiddelapparatet	• Innovasjon Norge M&R og S&F • Kompetansenavet Vest • Matnavet Midt-Norge • Forskingsrådet • Ålesund Kunnskapspark
Anna	• Distriktssenteret

I tillegg er det fleire meir marknadsorienterte tiltak og etableringar som kan fungere som marknadskanalar eller hjelp for naturbaserte næringar. Nokre er veletablerte, til dømes Tine si støtte inn mot gardsbruk og mjølkeproduksjon. Nokre nyare døme har kome fram gjennom prosjektet:

- **Bazeat** er ein digital plattform for lokalmatprodusentar som vert pilotert i mars med 12 leverandørar på søre Sunnmøre. Plattformen inviterer også inn fleire (bazeat.no).
- **Coop Vest** planlegg no «butikk i butikk» for lokalmat (smaksglede.no). Coop er også behjelpelig med papirarbeid for etablering av lokalmatproduksjon.
- **Destinate AS** har etablert ein felles digital plattform som er klar til bruk for aktørar som tilbyr kvalitetssikra tenester innan naturbasert reiseliv (sjå destinatenorway.no).
- **Designvegen** (designvegen.no) forsøker å knyte saman opplevingar i regionen for designinteresserte besøkande.

Det er heilt sikkert fleire døme.

2.1.3 Gode eksempel og førebilete

Det har også gjennom prosjektet kome fram nokre prosjekt og etableringar som kan fungere som førebilete i det vidare arbeidet med å utvikle naturbaserte næringar. **Rørosmat** og **Den Gyldne omvei** er to døme som ofte har vore nemnt.

Røros er slik ein stad det bør vere mogleg å hente både inspirasjon, kompetanse og konkrete verktøy. Henta frå nettsida til Rørosmat:

«....Rørosmat SA er et andelslag med mange aktive matprodusenter som andelseiere. Selskapet Rørosmat SA og merket «Røros – mat fra Røros-traktene» skal være Norges tydeligste merkevare innen lokalmat, og bidra til verdiskaping for våre medlemmer. Med et kontaktpunkt, en ordre og en levering betjener vi det norske dagligvare- og storhusholdningsmarkedet og formidler det mangfoldet av varer som våre medlemmer produserer....Rørosmat SA eier varemerket «RØROS mat fra Røros-traktene». All aktivitet i selskapet skjer under dette merket. Rørosmat SA ønsker å bidra til at matvarene, -tradisjonene og -produsentene fra Røros-traktene blir enda mer kjent og verdsett. Rørosmat SA skal være råvareprodusentenes og videreforedlingsbedriftenes redskap for salg, distribusjon og markedsutvikling av regional mat og andre tilhørende tjenester

....I Røros-traktene har vi skapt et moderne mateventyr. Det har vi fått til fordi vi er mange som står sammen. Fordi vi brenner for å skape verdier ut av de ressursene vi har. Fordi vi blir inspirert av hverandre. Og fordi vi kan by på god mat med smak av fjell, vidde, skog og sjø.

Vi som jobber i Rørosmat SA er produsentenes forlengede arm, og er stolte over og glade for å kunne samarbeide med så mange dyktige produsenter som brenner for det de gjør. Vi jobber på produsentenes vegne med markedsføring, salg og distribusjon av varene deres. Dette er vårt bidrag til at produsentene skal kunne lykkes, slik at Røros-traktene står fram som en kulinarisk region hvor man er stolte av at unike råvarer produseres, videreføres, omsettes og nytes.» (<https://rorosmat.no/om-oss/>)

Den Gyldne Omvei er ein annan type organisering som har klart å skape ei eining som gir meirverdi for området. Frå nettsida til Den Gyldne Omvei:

«Vegstrekningen Den Gyldne Omvei går gjennom vakkert kulturlandskap i Inderøy kommune i Nord-Trøndelag, med mat, kunst- og kulturopplevelser underveis.

Langs Den Gyldne Omveien kan du besøke kunsthåndverkere i sine verksted, produsenter av gårdsmat, historiske minnesmerker, galleri og kunstmuseum, skulpturpark, – og du kan spise og sove godt i fredelige omgivelser. Hvilepulsen er gjerne litt lavere på Inderøy enn andre steder, og det vil også du oppdage når du kommer hit som på besøk.

Flere steder finner du spennende gårdsbutikker som selger både lokal mat og flotte gaveartikler. Nærheten til sjøen gir muligheter til bading, fiske, båt- og friluftsliv. Uansett hvor du drar og hvem du besøker vil du møte et gjestfritt og dyktig vertskap, som hjelper deg med å få det aller beste ut av oppholdet på Inderøy.

Det tar 12 minutter å kjøre E6 mellom Røra og Vist. Den Gyldne Omvei tar 8 minutter mer.... eller en dag, ei uke, en hel sommer, et helt liv....» (Ref. <https://dgo.no/den-gyldne-omvei>)

2.2 RESULTAT FRÅ INTERVJU

Intervjua hadde ei forholdsvis brei innretning og vart gjennomført først og fremst med tanke på å **identifisere moglegheiter og utfordringar knytt til utvikling av naturbaserte næringar**. Det vart gjennomført delvis strukturerte intervju med 12 personar. Informasjonen i intervjua vart deretter systematiserte og analysert.

2.2.1 Utfordringar

Kva utfordringar meiner då «folk» at naturbaserte næringar i breitt står overfor i regionen? Vi har delt informasjonen inn i kategoriar.

Dei **strukturelle utfordringane i landbruket** er velkjende. Mange gardsbruk legg ned eller dei som arbeider på gardane har heil- eller deltidsarbeid utanfor bruket. Det er i det heile få familiar som lever av landbruk. Eksempel på radikal nedbygging av landbruket kan ein sjå til dømes i Austefjorden. Av utfordringar nemnt i denne samanheng i kartlegginga var mange og ulike: Mangesysleriet, vanskar med samdrift, ungdom som ikkje vil ta over, for dårleg lønsemd og lite fritid, grøfting og grøftesystem, bygningar som ikkje vert vedlikehaldne, silotenking i forvaltning og verkemiddelapparat – eit kunstig skilje mellom landbruk og dei andre næringane, ein må kjøre store

avstandar for å hauste gras og ikkje minst attgroing. Det siste er eit gjennomgangstema for mange. Andre peikar på at **bygdene er under nedbygging**, fortel om skular som er truga, få personar og låge marginar i næringane.

På **bedriftsnivå innafor turisme, landbruks- og bygdenæring** vert det nemnt mellom anna at det er manglande hjelp og støtte frå offentlege aktørar, at folk vert trøytte, det er mangel på miljø og kapital. Eit anna tema som mange tek opp er **utfordringar knytt til kompetanse og nettverk**. Mange typar kompetanse og nettverk vert nemnde: kompetanse på leiing, læring på tvers av bedrifter, produksjonskompetanse, kunnskap om offentlege lovar og reglar, kunnskap om kulturminnevern, utviklingskompetanse og mangel på kompetanse om korleis ein skal skape vekst – for å nemne nokre.

Innafor reiseliv vert det nemnt at ein ikkje får noko ut av gjennomgangstrafikken frå cruise til dømes i Hellesylt og Hornindal og at ein i området er gode på naturopplevingar, men ikkje gode på å setje ting i system. Attgroing, rydding av stiar og kulturlandskap vert også nemnt i denne samanheng.

2.2.2 Moglegheiter og idear

Samstundes peiker informantane på mange moglegheiter knytt til naturbaserte næringar. **Stadar og bygder** som Urke og Bjørke vert nemnt. Hornindal er store på landbruk og har mange yngre som satsar. Dei har tradisjonar innan trearbeid, musikk og smedarbeid. Fleire tusen menneske vitjar Saksa kvart år. På Ljøen forsøker dei å skape noko.

Dei mange arrangementa i området vert nemnt som ein ressurs: Grodåscup, Hornindal rundt, Porter og Stout festival på Stranda, Naturfestivalen – Saudehornet rett opp, Strandadagane for å nemne nokre.

Mange har **idear om ulike støttefunksjonar** som hjelp til tilrettelegging og økonomi, ressurscenter for kultur, hjelp til fysisk tilrettelegging, kunnskap om regelverk. Meir **konkret dukka det også opp idear** som lokalmatbutikk, kjøkjøt, næring ut frå naturguidestudiet og anna.

For meir om utfordringar og moglegheiter nemnt i intervjuet **sjå vedlegg 1**.

2.3 IDÉSAMLING PÅ SMIA

Ei idésamling vart gjennomført i Hornindal 9. januar 2018. Målsetjinga var å samle ulike aktørar både frå næring og virkemiddelapparat for å diskutere nærare kva ei utviklingseining på Smia på Grodås skulle innehalde. Tankane om organisering, moglegheiter og utfordringar som kom fram frå kartlegginga vart kort lagt fram, medan mesteparten av tida vart brukt til å diskutere tre tema:

1. Kva bør ein næringshage med fokus på naturbaserte næringar gjere for bedrifter og einskiltpersonar for å bidra til vidareutvikling og nyskaping?
2. Kva type fellestiltak og prosjekt bør næringshagen prioritere for å løfte fram naturbaserte næringar i breitt?
3. Kva organisasjonar eller nettverk kan vere nyttige for å utvikle nye næringar i bygdene?

Alle innspel er tekne med vidare i arbeidet i ein eigen rapport (**sjå vedlegg 2**) og i ei oversikt (stikkord) som vil følgje prosjektet vidare. Oppsummert kan ein seie at dei som deltok på møtet i Hornindal var forbausande einige om at avdelinga i Hornindal skal jobbe spesielt med:

- Kompetanseheving, nettverk og motivasjon.
- Støttefunksjonar for næringsdrivande innafor naturbaserte næringar

Vi ser føre oss at innspela knytt til kompetanseheving, nettverk og motivasjon lett lar seg kombinere, til dømes gjennom kurs som fungerer både kompetansehevande og som ein treffstad for næringa.

I tillegg var det i forsamlinga stor semje om at ei vidareføring må bidra til:

- Å skaffe oversikt over feltet «naturbaserte næringar», bedrifter i området, idear og så vidare (dette kan byggje vidare på det kartleggingsarbeidet som allereie er gjennomført i forprosjektet)
- Å avklare vidare om og på kva måte eventuelt ei eining i Hornindal skal bidra til å byggje ein felles merkevare

2.4 OM FORANKRING

I forprosjektet er det forsøkt å få til ei forankring hos sentrale aktørar i fleire rundar. Det er gjennomført:

- Intervju og samtalar med interessentar
- Informasjon til og diskusjonar med politisk leiing i kommunane i fleire omgangar
- Informasjon til og diskusjonar med fellesnemnd og formannskap
- Idésamling der virkemiddelaktørar, politikarar, næringsdrivande og andre frå dei ulike kommunane var representerte.

Eit prosjekt vert likevel prega av sitt utgangspunkt. «Ny næring på gamle tufter» er initiert av ordførarane i Volda og Hornindal som igjen har fått med seg ordførarane i Ørsta og Stranda. Det har utspring både i behovet for å bidra til utvikling av naturbaserte næringar i breitt og behovet for at det skal «skje noko» i Hornindal etter ei samanslåing av dei to kommunane.

Dette utgangspunktet har prega arbeidet med forprosjektet og vil også prege arbeidet i ei vidareføring på fleire måtar. For det første; forprosjektet femner over fire kommunar med ulik motivasjon, kvar sine innfallsvinklar, prioriteringar, styrker og svakheiter på dette området. Kommunane har også mange bygder med sine særpreg. Det er dermed slik at forankringa i kvar enkelt kommune og bygd ikkje har nådd så langt som vi kunne ønskje. Samstundes kan denne breidda vere noko av styrken i det vidare arbeidet. Vi oppfattar det slik at spesielt bedriftene innafor naturbaserte næringar gjerne vil tenkje regionalt og endå større og dermed støttar oppunder tanken om eit samarbeid mellom dei fire – fem kommunane.

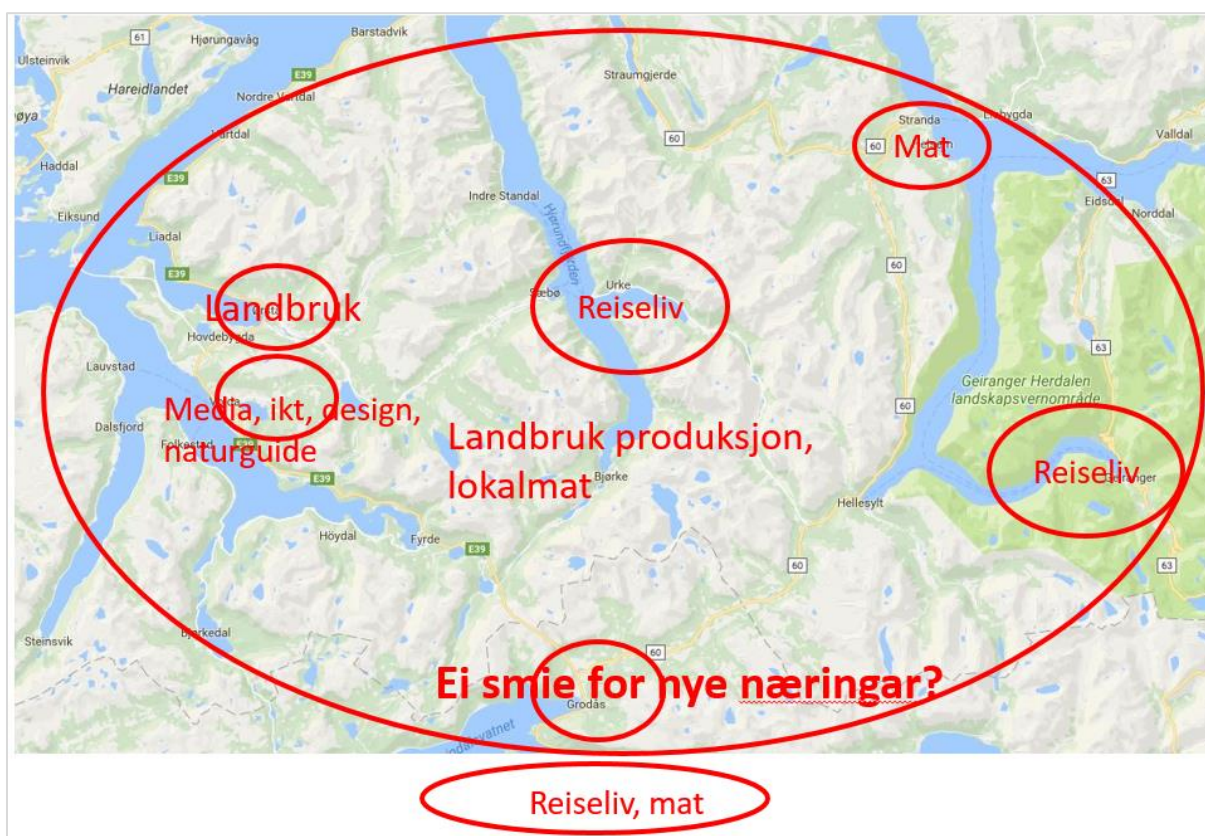
For det andre, i forprosjektet har vi ikkje klart å nå ut til dei næringsdrivande så godt som vi skulle ønskje. Samstundes opplever vi støtta som sterk frå dei som har vore involverte. Vi oppfattar det slik at næringa har eit ønskje om at dette skal verte til noko. Idésamlinga på Smia viste dette svært godt, med livlige diskusjonar og stort engasjement i ei breitt samansett forsamling. Vi oppfattar det også som ei styrkje i det vidare arbeidet at det var stor semje i forsamlinga på smia om kva ei slik eining bør arbeide med. Noko vi har teke med oss vidare i arbeidet.

For det tredje, initiativet «frå toppen» og med sterkast engasjement frå to kommunar gjer også at forankringa i kommuneorganisasjonen kunne vore betre. Administrasjonen er «tekne på senga» av eit initiativ som er initiert frå øvste politiske leiing delvis utanfor eigen kommune. På den andre sida gjer prosjektet sitt utgangspunkt i samanslåinga mellom Hornindal og Volda at arbeidet er gjort idet kort vert lagt på nytt. Nettopp det gir moglegheiter for arbeidet med å få til noko nytt også innafor dette feltet. «Noko» som kan bidra til å gjere vidareutvikling lettare for naturbaserte næringar, for bedrifter som arbeider i motvind på mange måtar.

3 OPPSUMMERING OG NOKRE REFLEKSJONAR

Med brei pensel er det mogleg å summere styrkene til området innafor feltet naturbasert næring som i figuren under.

- Heile området er, sett i forhold til mange andre område, sterke på landbruk, både «storproduksjon» og produksjon av lokalmat.
- Det er nokre svært sterke reiselivsdestinasjonar i området. Geiranger er ein av dei viktigaste ikona Norge har knytt til internasjonal turisme. Hjørundfjordområdet og då spesielt Sæbø og Urke er i ferd med å løfte seg både nasjonalt og internasjonalt.
- I Ørsta har ein eit sterkt landbruksfagleg miljø til dømes gjennom interkommunalt landbrukskontor, Norsk Landbruksrådgjeving Vest og Tine.
- Volda er sterke på Media, IKT og design både gjennom Kulturnæringshagen og studium på høgskulen. Naturguidestudiet på høgskulen er også aktuelt og det er fleire andre studieemne som vil kunne koplast inn mot naturbasert næring i breitt.
- Hornindal er sentralt både fordi dei er sterke på landbruk og har tradisjonar innafor natur- og kulturbaserte næringar og fordi dei ligg geografisk sentralt i forhold til kommunane – også dersom Stryn etter kvart blir del av samarbeidet.
- Og i sør ligg Stryn som ved deltaking vidare vil kunne supplere dette biletet.

Figur 4 viser, grovt sett, styrkjer i regionen innafor naturbaserte næringar i breitt.

3.1 MANGESYSLERIET OG SMÅ BEDRIFTER ER VIKTIGE FOR REGIONEN

Norske gardar har gjennom historia vore små og det har vore naudsynt å kombinere jordbruk med anna verksemd for å overleve. Det kunne vere drift av skog, fiske, handverk eller anna. Denne praksisen vert kalla «mangesysleriet» og har lange tradisjonar i Norge generelt og i vårt område spesielt.³

Mangesysleriet er framleis ein viktig byggjestein for bygdene i vårt område noko også statistikk viser. Tabellen under viser at over 80 prosent av bedriftene i prosjektkommunane har 0-4 tilsette. Dette er likevel ikkje unikt for området. Tala tilsvarar landsgjennomsnittet.⁴ Innafor jordbruk og skogbruk er talet småbedrifter høgare. Kommunane Volda, Hornindal, Ørsta og Stranda har heile 569 landbruksverksemdar registrert. Berre 11 av desse har meir enn fire tilsette.

Overnattings- og serveringsbedrifter har fleire tilsette. Mange av desse er truleg deltidstilsette - utan at vi har tal på dette.

Tabell 6 viser tal og storleik på verksemdar i prosjektkommunane Stranda, Hornindal, Ørsta og Volda innafor alle næringskategoriar, innafor jordbruk og skogbruk og innafor overnatting og servering, 2018. Dei tilsette kan også vere deltidstilsette. Kjelde SSB.⁵

	Tal verksemdar i prosjektkommunane, alle næringskategoriar		Tal Verksemdar innafor jordbruk skogbruk		Tal verksemdar innafor overnatting og servering	
	Totalt	Prosent	Totalt	Prosent	Totalt	Prosent
Alle størrelsar	2841		569		90	
Ingen tilsette	1837	65 %	505	89 %	43	48 %
1-4 tilsette	479	17 %	53	9 %	21	23 %
5-9 tilsette	227	8 %	7	1 %	11	12 %
10-19 tilsette	140	5 %	2	0 %	9	10 %
20-49 tilsette	108	4 %	2	0 %	5	6 %
50-99 tilsette	35	1 %	0	0 %	1	1 %
100 - 249 tilsette	14	0 %	0	0 %	0	0 %
250 tilsette og over	1	0 %	0	0 %	0	0 %

Å byggje oppunder og hjelpe fram mangesysleriet og dei små bedriftene vert dermed viktig for den nye eininga.

3.2 NOKRE FØRESETNADER I DET VIDARE ARBEIDET

Første fase av prosjektet avdekkar det som såg ut til å vere nokre føresetnader for det vidare arbeidet. Desse sprang ut av den aktuelle situasjonen. Til dømes hadde kommunane fleire andre tilgrensande satsingar som det var og vil vere naudsynt å ta omsyn til. Eitt viktig døme er den nyleg vedtekne masterplanen for reiseliv i Ørsta, eit omfattande planarbeid. I Geiranger vert det også arbeidd med ein masterplan i regi av Geiranger Utvikling (tidlegare destinasjonsselskapet). Det er ikkje vanskeleg å finne fleire døme.

³ Kjelde: Norgeshistorie.no <https://www.norgeshistorie.no/grunnlov-og-ny-union/artikler/1320-hva-levde-folk-av-fiskerbonden-og-andre-neringskombinasjoner.html>

⁴ Kjelde SSB: <https://www.ssb.no/virksomheter-foretak-og-regnskap/statistikker/bedrifter/aar>

⁵ Kjelde SSB: <https://www.ssb.no/statbank/table/07091/?rxid=df7c52bc-cdab-432a-a512-1ccbca3c6abe>

Eit anna døme på korleis konteksten har lagt føringar er at prosjektet har utspring i kommunesamanslåinga mellom Volda og Hornindal og eit ønske i desse kommunane om at samanslåinga skal bidra til utvikling i heile «Nye Volda» kommune. Dette gjer at Hornindal tidleg peika seg ut som eit senter for satsinga. Ved samanslåinga vert også kommunehuset i Hornindal, «Smia», delvis ledig og vil utgjere ein ressurs i det vidare arbeidet.

Intervju og kartlegging har vidare avdekka at nokre av hovudutfordringane for området er utviklinga i landbruket, busetjing i bygdene og attgroing. Ei liste over føresetnader for det vidare arbeidet vart dermed utarbeidd:

- Utviklingseininga skal bidra til å **oppretthalde og vidareutvikle**
 - Landbruk
 - Bygdene
 - Kulturlandskap
- Den skal bidra til **arbeidsplassar og busetjing**
- Den skal **supplere eksisterande strukturar** ikkje erstatte dei.
- Den skal bidra til aktivitet i Nye Volda kommune med **utgangspunkt i Hornindal**
- **Rådhuset i Hornindal** er ein ressurs som kan nyttast
- Arbeidet må samordnast med arbeidet i **Nye Volda**
- Utviklingsarbeidet må **byggje vidare på eksisterande arbeid** – til dømes masterplanen for reiseliv i Ørsta.

Lista kan truleg også vere nyttig i det vidare arbeidet med å etablere «Smia utvikling».

3.3 STOR SEMJE

Allereie tidleg utkrystalliserte det seg eit behov for ein type «førstelineteneste» som skulle arbeide direkte ut mot bedriftene «bottom-up». Felles arbeid under idésamlinga styrka dette inntrykket. Der vart det også klart at det var stor semje mellom dei frammøtte om kva ei slik eining skulle prioritere, nemleg:

- Kompetanseheving, nettverk og motivasjon.
- Støttefunksjonar for næringsdrivande innafor naturbaserte næringar

Dermed vart også dette eit viktig premiss for vidare arbeid og planar. Notatar frå møtet utdjupar noko kva desse behova består i, men det vert naudsynt å prioritere mellom mange gode idear, planar og behov.

4 VEDLEGG 1: STIKKORDOVERSIKT INTERVJU

Oppsummering intervju/samtalar

25. september, 2017

Utfordringar/truslar

Strukturelle utfordringar i landbruket

- Mangesysleriet i landbruket
- Vanskar med samdrift
- Ungdom vil ikkje ta over bruk
- For dårleg lønsemd i landbruket
- Lite fritid i landbruket
- Eldre som driv mjølkeproduksjon, nokre prøver sau, okser, ungdyr
- Få familiar der heile familien lever av landbruk
- 1992 var det 44 stopp-punkt for mjølkebilen i Austefjorden, no 4-6 stopp – punkt
- Grøfting, grøftesystem
- Bygningar vert ikkje vedlikehaldne
- Eigarskap
- Silo – skilje mellom landbruk og dei andre næringane
- Må kjøre store avstandar for å hauste (til dømes gras)
- Attgroing

Kompetanse og nettverk

- Manglar kapasitet på leiing
- Kurs og opplæring, nettverksamlingar
- Læring på tvers av bedriftene
- Produksjonskompetanse, lean
- Kompetanse på fagarbeidarnivå
- Offentlege regelverk. Myndighetene set ein stoppar for mykje.
- Kunnskap om lovar og reglar.
- Treng meir kunnskap om kulturminnevern
- Kompetanse hos dei tilsette
- Manglar utviklingskompetanse
- Manglar kompetanse på korleis skape vekst

Bygdene

- Skular er truga

- Miljø der vi kan utvikle oss
- Er få personar
- Ikkje så høge marginar i næringane
- Tør ikkje å tenkje stort nok
- Finst idear: Ølbrygging, produksjon av vatn, men andre har tatt posisjonane
- Mykje er dugnadsbasert i staden for å skape næring – må kunne vere ærleg på at ein vil tene pengar

Bedriftsnivå landbruks- og bygdenæring og turisme

- Manglande hjelp og støtte frå offentlege aktørar
- Folk vert trøytte
- Manglar miljø å støtte seg til
- Manglar kunnskap om finansiering
- Manglar risikokapital – innovasjonslån
- Offentlege hindringar for å få til noko nytt
- Søknadsskriving
- Nettverksbygging
- Vanskeleg med økonomi i kulturnæring
- Arbeider mykje åleine

Reiseliv

- Hornindal – berre gjennomgangstrafikk cruise
- Hellesylt – berre gjennomgangstrafikk cruise
- Volda har ikkje nokon plan for reiselivet
- Rydding av stiar
- Rydding av kulturlandskap
- Gode på naturopplevingar, men ikkje gode på å setje ting i system
- Attgroing

Støttefunksjonar

- Treng fungerande næringsorganisasjonar
- Hjelp til nye fysiske investeringar
- Landbrukskontoret fungerer ikkje
- Volda kommune er ein bremsekloss ikkje ein pådrivar
- Mangel på informasjon om støtteordningar
- Får ikkje hjelp på landbrukskontoret til desse næringane

- Har ikkje kapasitet på landbrukskontoret til utviklingsoppgåver. Driv med forvaltning, drift.
- Næringslivet ser ikkje kommunegrenser

Anna/diverse

- Utanlandske aktørar går inn i guideverksemd i området

Moglegheiter/idear

Næring/produkt

- Handverkstradisjonar
- Opplevingar
- Eigne produkt med basis i råstoff
- Overnatting
- Guiding i naturen
- Behandling av hjort og slakt
- Ost, spekemat, sider, øl
- Utleige av hus og rom
- Kombinasjonen turisme/landbruk
- Fellesbeite – felles seterdrift
- Trearbeidstradisjon
- Moglegheiter i gamle bygningar
- Stor interesse for småbruk
- Kan nytte kultur som element i ein heilskap
- Er ein levande fjord – må sjå verdien av dette
- Kjekjøt
- Naturguide-linja
- Auke produksjonen i tradisjonelt landbruk
- Hornindal har Europas djupaste innsjø
- Utnytte 117 cruiseskip til Hellesylt (Hornindal)
- Mangesysleriet
- Digitalisering av turistinformasjon
- Lokalmatbutikk
- Utvikling av merkevare
- Pokemon – teknologi i reiselivet?
- Rydding av kulturlandskap – ryddegjengar?
- Guiding – kopling til Naturguidestudiet
- Informasjon om turar

Marknad/marknadsføring

- Verdsarvstempelet i heile verdikjeda

- Marknadsføring – kopling til Volda

Støttefunksjonar

- Hjelp til fysisk tilrettelegging, økonomi
- Kunnskap om lokalmat på Stranda
- Slakteri på Hellesylt som er fleksible
- Meir pengar til tiltak
- Ressurssenter – kultur – rådgjeving på kulturområdet
- Bidra med koplingar – bonde, slakteri forbrukar
- Hjelp til fysisk tilrettelegging
- Hjelp til økonomi
- Entreprenørskap i Naturguide-studiet – nytte dette i andre samanhengar
- Huke tak i ungdomar og hjelpe dei å etablere seg – strategiske grupper, kurs i innovasjon og etablering i avgangsklasser
- Hjelp til dei som buset seg/ønskjer å busetje seg
- Bidra med kunnskap om regelverk
- Treng ein person som kan vere bindeledd – som kan koordinere
- Må ha god kontakt med dei som held på – kvar enkelt
- Viktig å ha med heile regionen
- Entreprenørskap innafor landbruk, same som i andre næringar – marknadsmoglegheiter, likviditet, investering.
- Dersom nokon har ein god ide – treng eit apparat rundt for å lykkast
- Nettverk
- Kopling av næringar. T.d. kulturnæringsshagen landbruk/reiseliv

Miljø

- Fellesskap har ein verdi
- Masterplanarbeidet har utvikla kjennskap til kvarandre og miljø
- Skape møteplassar

Struktur/organisering

- Nettverk av kommunale HopplD – kontor – 30.000 kroner utan byråkrati
- Kan tenke felles innenfor reiseliv og nyskaping, uaktuelt på næring
- Kulturnæringshage

- Eksempel Røros, Rørosmat. Kombinasjon stadeigenheit og design
- Innerøya – den gylne omveg
- Jobbe på tvers
- Ålesund Kunnskapspark (ÅKP)
- NTNU – Entrepreneurship
- Koplingar mot Naturguide studiet – Volda
- Entreprenørskap som del av kulturutdanning
- Interkommunalt samarbeid
- Næringshage?
- Må tenkje større, men fare i store konstellasjonar at vert lilleputt
- Kople til masterplan for reiseliv – Ørsta
- Landbrukskontoret – kontordager i Hornindal
- Fordel å ha nokon som er lausrive frå forvaltningsoppgåver

Stadar

- Ljøen forsøker
- Urke - reiseliv
- Bjørke – kombinasjon landbruk, reiseliv mange nyskapingar mykje skjer
- Hjørundfjordområdet - reiseliv
- Hornindal – eit trafikk-knytepunkt

- Hornindal store på landbruk, yngre som satsar
- Hornindal trearbeidstradisjon
- Hornindal tradisjonsmusikk
- Hornindal smedarbeid
- Saksa – 8000 personar besøkte i 2016
- Stryn gode på automasjon, marknadsføring og design – Moods of Norway, Farmhouse, Frieslied - dressar

Arrangement/aktivitetar

- Grodåscup
- Hornindal rundt
- Porter and Stout festival Stranda
- Naturfestivalen – Saudehornet rett opp
- Strandadagane

Diverse

- Søkjartal på matfag på Stranda har gått opp
- Det er fleire som går på tur i fjella
- Nærleik til fjord og fjell
- Informasjon frå kommunen
- Informasjon om støtteordningar
- Arena for erfaringsutveksling og kompetansedeling
- Nydyrkingstilskot

Rapport

frå Idémøte på Smia 9. jan 2018

Samandrag og oppsummering av gruppearbeid og individuelle svar på spørsmål om ei regional utviklingseining lokalisert på Smia i Hornindal.

«Ny næring på gamle tufter»

Ei smie for
nye næringar
på gamle tufter?

Deltakarar på møtet

Etternamn	Fornamn	Organisasjon/bedrift	Kommune
Sortehaug	Fride	Volda Kommune	Volda
Moltudal	Asbjørn	Volda kommune	Volda
Foldal	Martin	Sunnmøre Kulturnæringshage	Volda
Krumsvik	Erlend	Sunnmøre Kulturnæringshage	Volda
Nesdal	Jan Endre	Hornindal Kommune	Hornindal
Viddal	Liv Bente	Ørsta Kommune	Ørsta
Skåra	Børild	Landbrukskontoret Ørsta Volda	Volda-Ørsta
Björdal	Inge	Stranda kommune	Stranda
Falck	Stefan N.	Volda Næringsforum	Volda
Lødemel	Bjørn	Hornindal Næringslag	Hornindal
Lindvik	Marita	Visit Nordfjord AS	Stryn
Sundal	Odd Harald	Fellesnemnda Nye Volda	Volda
Hjellbakk	Anders	Hornindal Bondelag	Hornindal
Viddal	Nina	Vingard Bjørke. Fjordbobler.	Ørsta
Rørstad	Maria N.	Hoel & Rørstad AS	Ørsta
Saure Hoel	Torbjørn	Hoel & Rørstad AS	Ørsta
Viddal	Espen-Hodne	Gardsbruk	Ørsta
Bonsaksen	Bente	Fjellgarden Øvre Ljøen, Hellesylt	Stranda
Ljøen	Elsa	Ljøen Camping	Stranda
Ljøen	Erling	Ljøen Camping	Stranda
Lødemel Stokkeland	Torunn	Kultur	Hornindal
Behrentz	Johan	Sunnmøringen	Stranda
Myklebust	Roy Aron	Fjordingen	Stryn
Yttredal	Eise Ragni	Metafor	Arrangør
Indreeide	Kirsti Pernille	Metafor	Arrangør

Det vert også laga ei liste med e-post og telefon på alle deltakarane og andre som vil vere med på arbeidet med prosjektet vidare. Denne lista vert sendt som eige vedlegg.

«Ny næring på gamle tufter»

Programmet for dagen

Velkomen til SMIA!

v/Fride Sortehaug, Varaordfører i Volda

Info om prosjektet «Ny næring på gamle tufter»

v/ Prosjektleder Else Ragni Yttredal (ligg ved)

Kva meiner du?

Individuelle svar på desse spørsmåla:

- 1, Kva bør ein næringshage med fokus på naturbaserte næringar gjere for bedrifter og einskildpersonar for å bidra til vidareutvikling og nyskaping?
- 2, Kva type fellestiltak og prosjekt bør næringshagen prioritere for å løfte fram naturbaserte næringar i breitt?
- 3, Kva organisasjonar eller nettverk kan vere nyttige for å utvikle nye næringar i bygdene?

Gruppediskusjonar ut i frå dei sama spørsmåla og presentasjon i plenum.

Innspela frå dette møtet vil legge grunnlaget for det til det vidare arbeidet med «Ny næring på gamle tufter».

«Ny næring på gamle tufter»

Kva meiner du? Idésamling

Oversikt over svar på spørsmål 1 og 2

Stikkord. Sortert. Både individuelle svar og gruppearbeid er inkludert.

1, Kva bør ein næringshage med fokus på naturbaserte næringar gjere for bedrifter og einskildpersonar for å bidra til vidareutvikling og nyskaping?

2, Kva type fellestiltak og prosjekt bør næringshagen prioritere for å løfte fram naturbaserte næringar i breitt?

Same tema gjekk igjen både i individuelle svar og i gruppearbeid. Det var også slåande at svara på dei to første spørsmåla var omtrent dei same og kan grupperast om lag slik:

1, Skaffe oversikt over

- Bedrifter – heimebesøk
- Personar
- Kompetanse
- Ressursar – kvar kan vi få svar?
- Idear
- Marknad
- Feltet «naturbasert næring»

2, Kompetanseheving for næringsdrivande:

- Studieturar
- Kurs. T.d. om økonomi/rekneskap, prosjekt, digital kompetanse, marknad, korleis drifte eit selskap, skogbruk, næring/reiseliv, småkraft, natur, historia vår, lokal mat
- Mentorordning
- Gode døme
- Samarbeidsgrupper – sparring

«Ny næring på gamle tufter»

3, Støttefunksjon for næringsdrivande

- Strategiutvikling
- Søknadar. Til dømes byggesøknadar
- Arbeid opp mot offentlege verksemdar
- Kunnskap om støtteordningar, bedrift, beiteordningar, kulturlandskapspleie
- Kunnskap om marknad/ marknadsføring
marknadsundersøking
- Papirarbeid
- Fagpersonar (sjå også under kompetansebehov over)
 - Geologi – omregulering
 - Idéavklaring
 - Kompetanse på prosess
 - Digital kompetanse
 - Hopp-ID
 - Forretningsutvikling

4, Motivere og inspirere

5, Nettverk og samordning

- Virke som katalysator mellom bedrifter
- Vere lim mellom naturbaserte næringar og reiselivet
- Kurs – nettverk

«Ny næring på gamle tufter»

Noko meir vekt vart lagt på to ting når det er snakk om fellestiltak:

6, Merkevarebygging

7, Felles strategiar og planar

I tillegg kom innspel på konkrete prosjekttema:

8, Hjorteskteri – gjere noko i forhold til hjort som ressurs

9, Den Trondhjemske Postveg som ei vandre-/sykle-/kajakk-rute inn i prosjektet «Nasjonale turstiar»

Samandrag av svar på spørsmål 3

3, Kva organisasjonar eller nettverk kan vere nyttige for å utvikle nye næringar i bygdene?

Dei organisasjonar og nettverk som i størst grad var lista opp i svara var: Bondelag, Hoppid.no, Hanen, Bonde- og småbrukarlag, Innovasjon Norge, destinasjonsselskap, reiselivslag, næringslag og næringskontor.

Dette syner at mange av dei som var med på møtet ser på dei tradisjonelle næringsorganisasjonane knytt til landbruk, reiseliv, lokal mat og anna lokalt næringsliv som viktige nettverk i utviklingsarbeidet.

«Ný næring på gamle tufter»

Oppsummering

Det ut til at dei som var på møtet i Hornindal var svært samde om at ei framtidig utviklingsavdeling i Hornindal skal jobbe med:

- **Kompetanseheving, nettverksbygging og motivering.**
- **Støttefunksjonar for næringsdrivande innanfor naturbaserte næringar.**

I tillegg ser vi føre oss at eit hovudprosjekt må bidra til:

- **Å skaffe oversikt over desse arbeidsfelta, bedrifter i området, idear og så vidare.**
- **Å avklare vidare om og på kva måte eventuelt ei eining i Hornindal skal bidra til å byggje ei felles merkevare.**

Vi kjem til å ta med oss desse innspela saman med det vi har gjort tidlegare for å sjå kva ei slik utviklingsavdeling i Hornindal skal vere.

«Ny næring på gamle tufter»

«Ei sky av ord»

Denne ordskya illustrerer dei stikkorda som vart brukt mest når ein samlar alle individuelle svara frå alle tre spørsmåla.

«Ny næring på gamle tufter»

Kontaktinfo

«Ny næring på gamle tufter»

Prosjektmedarbeidar

Kirsti Pernille Indreeide

E-post: kpi@online.no

Mobil: 94 16 28 63

Kontoradresse: Dalssida 3, 6214 Norddal

Sunnmøre Kulturnæringshage

Martin Folldal, Dagleg leiar

E-post: mf@sknh.no

Web: www.sknh.no

Mobil: 92 22 41 65

Kontoradresse: Storgata 8, 6100 Volda

Metafor

Else Ragni Yttredal, Prosjektleder

E-post: ery@metaforen.no

Web: www.metaforen.no

Mobil: 41 61 34 03

Kontoradresse: Dalssida 3, 6214 Norddal

«Ny næring på gamle tufter»

Metafor